

ERIC HOOFD SCHILDERSBEDRIJF

AL UW
SCHILDERWERK
IN VERTROUWDE
HANDEN

Tel. 06-518 864 13



 **BP KOOT**
Tanken - Wassen - Shop

contactlenzen

optometrie

brillen

e e m



o p t i e k

eemoptiek.nl
info@eemoptiek.nl

035 - 621 24 99
laarderweg 44 - eemnes



de Kaasschuur
Sinds 1968

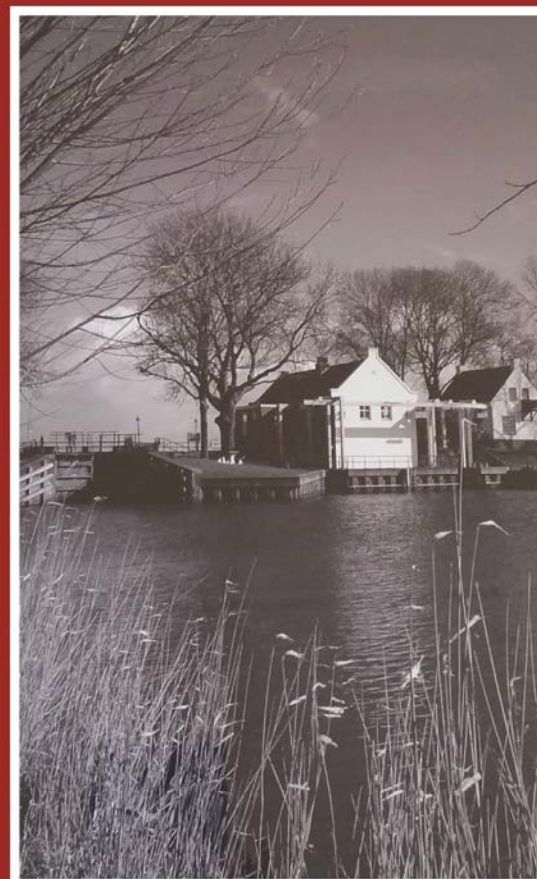


ambachtelijke kazen
www.dekaasschuur.nl

exclusieve wijnen
Laarderweg 45

heerlijke noten
3755 AL Eemnes

HISTORISCHE KRING EEMNES





De Groentespecialzaak van
Eemnes en omstreken!

Lekker Gezond, Laarderweg 24B
3755 AN Eemnes, TE: 035 5386257

Topkwaliteit Groente & Fruit
Verse Salades
Verse Maaltijden
Verse Soepen
Vers gesneden Groentemixen
Verse Sappen
Fruit Kisten
Superfood
Tarwegras-sap



Tarwegras-sap



van der Waaij
makelaars & rentmeesters



Wakkerendijk 178A - 3755 DH EEMNES - 035-5394470
info@waaijmakelaars.nl - www.waaijmakelaars.nl



Aanbod

Verkoop

Aankoop

Taxaties

Buitenstate

welkoop
Eemnes www.welkoop.nl



AUTO CENTRUM EEMNES

Goed is niet Goed genoeg....



info@autocentrumemnes.nl

www.autocentrumemnes.nl



Bramenberg 6
3755 BX Eemnes

(035) 539 5174 | 06 559 737 39

(035) 539 5169

HISTORISCHE KRING EEMNES



DOEL VAN DE VERENIGING IS:

Bevordering van de kennis van- en de
belangstelling voor de geschiedenis in
algemene zin en de geschiedenis van Eemnes,
met aansluitend gebied, in het bijzonder.

jaargang 42, nr. 3
september 2020
verschijnt viermaal per jaar

Druk: ISSN 1384-0657
Digitaal: ISSN 2666-6200

BESTUUR

Voorzitter:

Mw. N.E. Lemckert, Zilverschoon 11
3755 TH Eemnes, 035-5311913

Secretaris:

J.A. de Bruijn, Wakkerendijk 1,
3755 DA Eemnes, 035-5310038

Penningmeester:

Mw. E.C.M. Seure-van 't Klooster,
Raadhuislaan 49, 3755 HB Eemnes,
035-5310129
HKE-ING Bank NL71INGB0002080362
HKE-Rabobank NL31RABO0315911425

Leden:

H.A. van Hees, 035-5389849
D.E.C. Scherpenzeel, 06-11522750
W. van IJken, 035-5389367

LIDMAATSCHAP

€ 14,- p.j., incl. kwartaalblad, voor leden in
Eemnes, Baarn, Laren NH, Blaricum en Huizen
NH. Leden buiten dit gebied betalen
€ 29,- p.j. i.v.m. verzendkosten.
Opzegging schriftelijk voor 1 december.
Losse nummers: € 4,- (porto € 3,70 bij 1 exempl.)
Vrienden HKE minimaal € 15,- p.j.

WERKGROEPEN

Bebouwingsgeschiedenis:

R.T. v.d. Schaaf, 035-5386094

Beeld en Geluid:

D.E.C. Scherpenzeel, 06-11522750

Documentatie:

J.J. Groeneveld, 035-5381609

Voorwerpen:

H.H.M. van Roy, 035-5312531

Bibliografie:

H. van der Voort, 06-47452024 na 19.00

Foto's:

R.J. Ham, 035-5311424

Genealogie:

H.A. van Hees, 035-5389849

Interviews:

H.A. van Hees, 035-5389849

Streekdrachten:

Mw. J.M.C. Eggenkamp, 035-5387265

Tentoonstellingen:

Vacature

Website:

R.J. Ham, 035-5311424

LEDENADMINISTRATIE

D.E.C. Scherpenzeel, Zilverschoon 35
3755 TH Eemnes,
ledenadministratie@historischekringemnes.nl

INTERNET HKE-ACTUEEL

www.historischekringemnes.nl
info@historischekringemnes.nl

KWARTALBLAD

Redactieadres:

Kerkstraat 15, 3755 CK Eemnes
035-5389849, info@kleinwee.demon.nl

Redactie:

Henk van Hees, Ruud Ham

Opmaak:

Peter Bosman en Hans van Gelder

Druk:

Ditisdrukwerk, Eemnes

© 2020 Historische Kring Eemnes. Alle rechten voorbehouden. Het geheel of gedeeltelijk overnemen van artikelen is slechts toegestaan na toestemming van de redactie. De uitgever heeft er naar gestreefd de rechten van illustraties volgens wettelijke bepalingen te regelen. Degenen die desondanks menen nog bepaalde rechten te kunnen doen gelden, wordt verzocht zich te wenden tot de uitgever: info@historischekringemnes.nl. Logo van HKE: © 2009 Joop Smids, Eemnes, met alleenrecht van gebruik voor HKE.



De Historische Kring Eemnes is een door de Belastingdienst erkende Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI), waardoor belastingvrije schenkingen aan de vereniging kunnen worden gedaan.

FOTO OMSLAG:

Eemnesser Sluis, gefotografeerd door Desirée van Oostrum. Ze heeft deze foto ingezonden voor de Fotowedstrijd t.g.v. het 40-jarig bestaan van de Historische Kring Eemnes. Ze won hiermee de 3^e prijs in de categorie "Mijn beste foto".

Inhoud

Tentoonstelling Oudheidkamer	139
Oproep: Gooi kwartaalblad nummer 2 niet weg	139
Van de voorzitter	140
Het Eemnesser Klokkenluidersgilde (<i>Jaap Frantsen</i>)	141
Feestgedicht voor Zr. Emidia (<i>Jan Schouten/Henk van Hees</i>)	143
HKE-leden schrijven over 40 jaar Eemnes 1979-2019	
Margriet en Jaap Larooij en de Zaadkorrel (<i>Margriet Larooij-Verbeek</i>)	151
42 Jaar in Eemnes (<i>Marion Riemens</i>)	153
Jubilerende verenigingen	
Ondernemers Kring Eemnes bestaat 45 jaar (<i>Henk van Hees</i>)	155
75 jaar vrijheid	
Oorlogsherinneringen van Gert Bruinekool (<i>Jan Out/Henk van Hees</i>)	159
De dode Duitser bij Jan Roodhart (<i>Henk van Hees</i>)	167
Kleermakers in Eemnes [6] (<i>Henk van Hees</i>)	169
Kleermakerij op Wakkerendijk 96-98 (<i>Michel Majoor</i>)	170
Kleermakerij op Wakkerendijk 86 (<i>Henk van Hees</i>)	172
Kleermakerij op Wakkerendijk 11-15 (<i>Michel Majoor</i>)	173
Oproepen:	
Gastvrouw of -heer	174
Medewerker werkgroep tentoonstellingen	174
Aanvullingen/correcties kwartierstaat Gert Hilhorst (<i>Michel Majoor</i>)	175
Uitnodiging Algemene Ledenvergadering	177
Verdwenen Eemnessers teruggevonden in Amerika (<i>Harry van der Voort</i>)	178
Oproep: Interviewers gezocht	186
Fotowedstrijd 40 jaar HKE [2] (<i>Henk van Hees</i>)	187
Eemnesser namenboek nagenoeg gereed (<i>Jan de Bruijn</i>)	196
Een duit in een zakje (<i>Harry van der Voort</i>)	198
Adverteerders en Sponsors/Inleveren kopij volgend nummer	200

De Oudheidkamer

Raadhuislaan 2a

Telefoon 035-5382375

Geopend: zaterdags van 14-16 uur

Toegang gratis



Tentoonstelling:

Jubilerende Eemnesser verenigingen

Met deze nieuwe tentoonstelling zal aandacht worden besteed aan zes Eemnesser verenigingen die in 2018, 2019 of 2020 een jubileum vierden of gaan vieren. Met ingang van 4 juli a.s. is de Oudheidkamer elke zaterdag van 14.00 tot 16.00 uur weer geopend voor het publiek. Men kan dan ook weer de tentoonstelling over de jubilerende verenigingen bezoeken. In verband met de coronamaatregelen kan echter slechts een beperkt aantal mensen tegelijkertijd worden toegelaten.

Oproep

Gooi ons vorige kwartaalblad NIET weg!

Bent u van plan om ons vorige kwartaalblad (2020, nummer 2) nadat u het gelezen hebt, met het oud papier weg te gooien? Wilt u dat dan NIET doen! Door een technisch probleem hebben we van dit kwartaalblad net genoeg exemplaren van de drukker ontvangen. Er zijn nu dus geen exemplaren over voor de losse verkoop.

Dus mocht u van plan zijn dit blad weg te gooien dan hebben we voor u een beter idee. Zou u het blad naar de Oudheidkamer willen brengen of zou u het aan één van onze bestuursleden willen geven? Dan kunnen wij er weer andere mensen blij mee maken!

Alvast bedankt.



Van de voorzitter

Gelukkig kijken we bij de HKE naar 'tijd' in begrippen als jaren of eeuwen en is de huidige tijd, waar het coronavirus haar stempel op drukt, slechts een rimpeling in de geschiedenis. Wel een rimpeling waar we steeds erg zorgvuldig rekening mee blijven houden. De Oudheidkamer is weer open en bezoekers voor de tentoonstelling en voor andere zaken zijn weer welkom.

Ook de Herfstavondlezing, nu in combinatie met de Algemene Ledenvergadering, gaat door in het Huis van Eemnes zoals we er nu voor staan. Bij alles geldt: afstand, reinheid en registratie.

Zonder enige opgelegde beperking kunt u nu weer genieten van verhalen uit andere tijden. Sommige verhalen vergen veel uitzoekwerk, zoals de verhalenserie over de kleermakers en het verhaal van de familie Schoonoord. Andere verhalen worden de redactie zomaar in de schoot geworpen.

Onze luidmeester staat stil bij de 10 jaar oude geschiedenis van het Klokkenluidersgilde. Gert Bruinekool deelt zijn oorlogsherinneringen met ons en de verhalen over Eemnes in de afgelopen 40 jaar die we nog steeds binnen krijgen roepen wellicht bij u ook weer veel herinneringen op. Als dat zo is, aarzel dan niet om die verhalen met ons en dus ook met de lezers te delen en lever ze in bij de redactie. Met dat de tijd verstrijkt, worden deze verhalen immers steeds waardevoller.

In de Oudheidkamer is momenteel een tentoonstelling, gewijd aan jubilerende verenigingen. De deelnemende verenigen komen allemaal aan bod in ons kwartaalblad. Ditmaal zijn de schijnwerpers gericht op de Oudememmers Kring Eemnes, ofwel OKE.

Ondertussen wordt nog steeds hard gewerkt aan het Eemnesser Namenboek. We hadden niet durven dromen dat er met intensief speurwerk nog zoveel informatie terug te vinden zou zijn over de naamgeving van wegen, wateren, erven en huizen in Eemnes. Maar dat betekent dat de auteurs er ook langer mee bezig zijn geweest dan gedacht. De omslag is in dit blad al te zien. De inhoud blijft nog even een verrassing.

Ik hoop u te ontmoeten op 5 november in het Huis van Eemnes en wellicht kunnen we dan meer vertellen over de verschijningsdatum van het boek. Voor nu wens ik u veel leesplezier.

Liesbeth Lemckert



Het Eemnesser Klokkenluiders Gilde

Het Eemnesser Klokkenluiders Gilde bestaat al meer dan tien jaar. Het is opgericht in maart 2009 met als doel de klokken van het Dikke Torentje en de Hervormde Nicolaaskerk weer handmatig te luiden. De klokken van het Dikke Torentje waren op dat moment na een grondige restauratie weer gereed om te luiden.

De klokken van de Hervormde Nicolaaskerk worden gewoonlijk elektrisch geluid. Met kerkelijke hoogtijdagen, b.v. Kerstmis en Pasen worden in overleg met het kerkbestuur de beide klokken handmatig geluid. Dit geldt ook voor trouwdiensten. Bij uitvaartdiensten is het gebruikelijk dat voor en na de dienst alleen de grote klok klinkt. In de toren van de Hervormde Nicolaaskerk hingen twee luidklokken uit de

18^e eeuw. Deze klokken zijn in 1943 uit de toren gehaald en in Duitsland omgesmolten tot oorlogstuig. In 1951 is er één nieuwe klok teruggeplaatst ter vervanging van de grootste klok. Pas in 2011 was het klokkenspel weer compleet door plaatsing van een passende klok uit een inmiddels niet meer gebruikte kerktoren in Hilversum

Het Dikke Torentje heeft helaas sinds 2004 geen officiële kerkfunctie meer. De klokkenluiders luiden daar de klokken ook op kerkelijke hoogtijdagen maar ook op andere, voor de gemeenschap, belangrijke momenten. Bijvoorbeeld bij de Polderloop en de intocht van St.-Nicolaas. Ook



Joop Smids als klokkenluider in de toren van de Hervormde Nicolaaskerk in de Kerkstraat. Deze foto is gemaakt op 10 september 2011.





Geheel rechts Hans van Gelder als klokkenluider bij de Hervormde Nicolaaskerk in de Kerkstraat. Deze foto is gemaakt op 10 september 2011.

wordt er geluid als er in het Dikke Torentje een trouwplechtigheid of een uitvaart plaatsvindt. De luidklokken van het Dikke Torentje zijn in 1637 als één paar gegoten. Het is toch wel apart deze bijna 400 jaar oude klokken over de polder te laten klinken.

Het Gilde bestaat uit de luidmeester, Jaap Frantsen, en zo'n 10 klokkenluiders, die in wisselende samenstelling de klokken luiden.

Van twee klokkenluiders van het eerste uur, Joop Smids en Hans van Gelder, hebben we nu helaas wegens gezondheidsredenen afscheid moeten nemen. Om een in-

druk van hun inzet te geven: Joop heeft ruim 50 keer mogen en kunnen luiden en Hans 45 keer. Onze dank daarvoor! Gelukkig zijn de ontstane vacatures tijdig ingevuld.

In de afgelopen periode van de strengste coronamaatregelen werden de klokken geluid als uiting van de onderlinge verbondenheid in Eemnes. Van 1 maart tot eind mei luidden de klokkenluiders wekelijks op woensdag om 12 uur een kwartier lang de klokken van het Dikke Torentje en de Hervormde Nicolaaskerk. Hierbij heeft ook de Rooms-Katholieke Nicolaaskerk zich aangesloten. Met de versoepeling van de maatregelen is er met ingang van 1 juni een einde gekomen aan het wekelijkse luiden.

Luidmeester Eemnesser Klokkenluiders Gilde

Jaap Frantsen.



Feestgedicht voor Zr. Emidia (Nel Brouwer)

t.g.v. haar zilveren kloosterfeest

Petronella (Nel) Cornelia Brouwer is geboren te Eemnes op 30 augustus 1904 als jongste dochter van Nicolaas (Klaas) Brouwer (1864-1920) en Nelletje Hilhorst (1861-1932). In 1926 trad ze in bij de congregatie van de Franciscanessen van Heijthuijsen, die toen ook een klooster in Eemnes hadden.

Op 5 februari 1929 is ze geprofest. In 1954 vierde ze dus haar 25-jarig kloosterfeest en ter gelegenheid daarvan is het volgende gedicht gemaakt door haar neef Jan Schouten (1926-1995), zoon van Bertha Brouwer en Jaap Schouten. In het klooster werd Nel Zuster Emidia genoemd.

Ze is overleden te Brunssum op 9 november 1993. De naam Emidia is door haar gekozen als een herinnering aan haar neef pater Emidius Hilhorst (1890-1923). Pater Emidius ofwel Johannes Theodorus Hilhorst was een zoon van bakker Cornelis Hilhorst, een broer van de moeder van Nel. Pater Emidius stierf in 1923 als missionaris in Brazilië.

Jan Schouten schreef het volgende gedicht:

1. We keren thans nog even terug,
naar reeds vervlogen jaren
en kijken dan nog even vlug
om alles te vergaren.
de Doopseel van de zilvren bruid
wordt even opgelicht.
Haar vroeger leven komt daaruit
en wat zij heeft verricht.

2. Toen Nellie pas geboren was,
het was nog een klein ding,
was ieder danig in zijn sas
't was echt een lieveling.
Ze groeide op voorspoedig en heel vlug
en onder moeders wakend oog
mocht zij niet heen of terug.

3. Ze was een jaar of 5 misschien
toen ze naar 't bewaarschool ging.
De streken had ze al datzelfde kleine ding
maar de durf nog niet en dat was goed,
want kattenkwaad zat haar in 't bloed.
Maar toen ze nog wat ouder werd
bracht zij vriendinnen mee
Geert en Marie (1), dus nog wel twee.

(1) Geert is Geertruida Stalenhoef (1904-1989), later getrouwd met Evert Kuijer. Marie is Martina Hilhorst (1903-1998), dochter van Gart Hilhorst (Riest) en Martina Veenman. Zij bleef ongehuwd.



Zuster Emidia (Nel) Brouwer in haar kleding als kloosterzuster.

4. En op de grote school gewis,
weet ieder wat dit drietal is
met sneeuw of ijs, o wat plezier.
En schaatsenrijden met een zwier.
Dat ging dan ook heel stiekem hoor
's Avonds gingen ze er vandoor.

5. Sneeuwballen gooien een mooie sport.
De tijd vloog om en dus maar "vort".
Maar als je gooien wil in 't pak
zetten ze je ook wel op 't dak.
Gerrit Post en Meep Majoor (2)
die zorgden daar dan ook wel voor.
Bij Jan Steenman (3) in de goot.
O, mens, je schrikt je dood.



De drie gezusters Brouwer. V.l.n.r. Nel Brouwer (1904-1993), later Zuster Emidia; Bertha Brouwer (1896-1974), later getrouwd met Jaap Schouten en Mien Brouwer (1903-1992), later getrouwd met Jaap Eek.

(2) Gerrit Post (1899-1951), zoon van bakker Bart Post woonde op Wakkerendijk 24. Meep Majoor (1898-1968), zoon van kuiper, manufacturer en kruidenier Jan Majoor (1869-1918), woonde op Wakkerendijk 12. (3) Jan Steenman (1857-1934) had toen een smederij op Wakkerendijk 22.

6. Daar lag ze toen onder de sneeuw
met af en toe een gil of schreeuw.
Ze kwam van 't dak en was niet kwaad
maar op school was ze veel te laat.
De zuster keek heel erg boos
Het ijs zat in de sponsendoos.
En werkelijk jongens wat een mop
In de klas aten zij het op.

7. Wat eet je daar, vroeg de zuster toen,
houd toch ook eens je fatsoen.
Het antwoord kwam direct en fiks
"Wel zuster, ik eet heel niks".
Maar wat nu ook het ergste was.
De stukken ijs vlogen door de klas.
Blijf vanavond maar eens school
was toen al spoedig het parool.

8. Het drietal liep eens op de dijk,
toen stond me daar een geit te kijk.
Dat beest met die grote sik
gaf ons drietal erg veel schik.
Dat gaf hun plots een groot idee.
We gaan hem melken, jongens, kom
mee!!!
De geit stond stil en had plezier.
De eigenaar was Piet Perier (4)

(4) Piet Perier (1843-1937) woonde toen op Wakkerendijk 38.

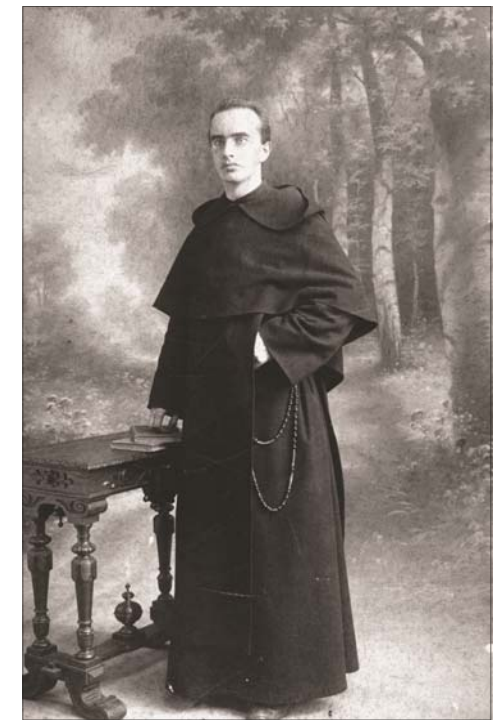
9. Op het erf daar stond een paal
daar gingen ze heen toen allemaal.
En kopje duiken over en weer.
Maar ja, dat mocht toen ook niet meer.
Spijker sloeg men in die paal.
't Hielp geen zier, doorgaan allemaal.
Toen werd Perier heel erg kwaad
en sloeg die paal vol prikkeldraad.

10. Een liedjeszanger langs de straat
is altijd leuk zoals dat gaat.
De hele meisjeskaravaan
liep spoedig achter die kerel aan.
Zijn naam ik weet het heel gewis
dat het zeker Rooie Gerrit wel is.
Maar lopen achter zo'n kerel aan
dat is toch zeker niks gedaan.

11. Op school werd toen verteld hoe 't was,
zelfs de pastoor kwam er aan te pas.
Ze moesten beloven het niet meer te doen,
anders kenden ze geen fatsoen.
Zo werd onze Nel heel net
voor straf op school toen vastgezet.

12. Ze moesten eens gaan biechten toen
want ze mochten hun
Eerste Communie doen.
Ze telden toen hun zonden even:
Nel had er acht en Geert had er zeven.
En was er in een schort niet teveel stijfsel
gedaan
dan trok ze deze zeker niet aan.

13. Op haar moeder was ze verzot.
Ze trok soms haar rokken kapot.
Gong ze naar de kippen toe
dan moest ze met haar moe.
Moest moeder soms naar tante Aal (5),
dan huilde ze met veel kabaal.



Pater Emidius (Johannes Theodorus) Hilhorst (1890-1923), neef van Zuster Emidia. Haar kloosternaam is afgeleid van zijn kloosternaam.

(5) Aaltje Hilhorst (1871-1956), een zus van haar moeder; ze was getrouwd met Cornelis van Wegen.

14. In de tuin daar stond een palmboomhaag
Daar speelden zij heel erg graag.
De biechtvader heb ik niet gezien,
maar zo ik hoorde was het zus Mien (6).
Achter dat haagje zaten zij toen
en ieder kon daar zijn biecht gaan doen.

(6) Zus Mien is Wilhelmina Aleida Brouwer (1903-1992) getrouwd met Jaap Eek.





Het gezin Brouwer, gefotografeerd circa 1926. Zittend v.l.n.r. Jaap Schouten (1892-1958), Bertha Schouten-Brouwer (1896-1974) met op haar schoot zoonje Jan Schouten (1926-1995), moeder Petronella Brouwer-Hilhorst (1861-1932).

Staan v.l.n.r. Jaap Brouwer (1895-1979), Hendrik Brouwer (1890-1978), Jan Brouwer (1891-1972), Mien Eek-Brouwer (1903-1992) en Nel Brouwer (1904-1993), later Zuster Emidia.

15. In 't kaatselen was ze nummer één.
Dat verbeterde haar geen een.
En stoeien, jongens, als dat moet,
kan ze het werkelijk heel erg goed.
Zelfs in de klas op school
maakten ze altijd pret en jool.

16. Kussens met zand, ja, hele mooie
lagen er niet om mee te gooien.
Ze gooiden naar elkander toe
met deze kussens af en toe.
Maar meisjes, het is zo gelegen,
een wastafel kan daar niet tegen!

17. 't Ergste was dat de bak vol stond.
Ze gooiden nogal over de grond.
De poot van de tafel kon er niet tegen,
die bezweek weldra en zij werd verlegen.
O, meisjes, wat een gesnater,
de hele klas liep onder water!

18. De zuster, die verbolgen was,
stond heel erg baas toen voor de klas.
Zo werd gevraagd wie 't had gedaan:
geen commentaar werd aangegaan.
De schuld werd steeds maar afgeschoven.
Zo werd de zuster ook bedrogen.

19. De ware dader kwam al snel.
Dat was natuurlijk ook weer Nel.
De tafel nam zij zo het kan
mee naar Eggenkamp (7), de timmerman.
Die zei: "Ik maak hem wel, klein ding,
Ik zet 't wel op moeders rekening".

(7) Timmerman Hendrik Eggenkamp (1874-1952), die woonde op Wakkerendijk 84.

20. Een auto is een mooie slee.
Daar rij je zo nog niet in mee.
Als je echter de burgemeester (8) ziet,
dan mag je wel of je wilt of niet.
Ze vroegen het hem heel correct.
Hij zei: "Stap in maar en direct".
Zo zagen wij het drietal gaan
in burgemeesters wagen naar Baarn.

(8) Burgemeester van Eemnes was toen: Jonkheer Louis Rutgers van Rozenburg; hij was burgemeester van Eemnes van 1907 tot 1935.

21. Maar, o wee, de weg terug
ging echter niet zo vlot en vlug!
Want lopen moesten ze ook toen,
hun voeten begonnen pijn te doen.
Natuurlijk waren ze, wat een jool,
weer veel en veel te laat op school.

22. De straf bleef echter ook niet uit.
Blijf maar school, o kleine guit!
Ook Geert en Marie mochten niet naar
huis.
Er was toch zeker wat niet pluis.
De mattenklopper stond al klaar
bij hun thuis; nou, reken maar!

23. De schooltijd was toen aan 't end.
's Zondags kregen ze een paar cent.
"Wat zullen we nu gaan kopen", toen
zei Marie "we zullen rumbonen doen".
Alles bij elkaar in de pot
't Was gerust een leuk complot.

24. Een halfpond, dat was genoeg,
als de man niet teveel centen vroeg.
Besloten werd de koop al gauw.
Ze namen het niet heel te nauw.
Samen aten ze die rumbonen op
en werden lollig op en top!

25. Ze zongen als de beste van "In spin",
en "Van je hela hola, houd er de moed
maar in".
En thuis gekomen, welbespraakt,
werd wel een harde noot gekraakt!
Ze hebben de zorg opzij gezet
en doken toen maar lekker in 't bed.

26. Eens op een kermis zagen wij ze staan,
samen bij de poffertjeskraam.
De poffertjes geurden fijn en zoet
en betalen met vals geld is niet goed.
Lekker waren ze niet, ook niet gezond.
Ze gaven de poffertjes aan de hond.

27. En als het is soms één april,
wees dan goed kalm en heel stil.
Want, jongens, wie komt er nu aan?
Dat is meneer De Jong, de kapelaan (9).
Zijn jas, die werkelijk netjes zat.
Toen Nel zei: "Maar wat is dat?
Werkelijk een scheur is er ingegaan.
Zo kunt u niet op Binnendijk aan".



(9) Otto Hieronymus de Jong (1887-1958), van 1915 tot 1919 kapelaan van de R.K. kerk in Eemnes. Hij was een oom van de latere pastoor Siardus Otto Adema van Eemnes (1967-1975). Zijn zuster Anna de Jong was de moeder van pastoor Siardus Otto Adema.

28. Prompt stapt de kapelaan van zijn fiets. Hij zei: "Ik zie toch werkelijk niets". En Nellie antwoordt met vrije wil: "Meneer, het is toch 1 april!" "Wacht maar eens, meisje" zei hij toen, "als jij zaterdag je biecht komt doen!" Jammer jongens, wat verdriet, de penitentie weten we nog niet.

29. In de boerderij was ze goed bekend. Ze hielp heel vaak van 't begin tot het end. Een paard dat was haar lievelingsdier. Daarin had ze veel plezier. Bij het dorsen op de boerderij was ze er als de kippen bij.

30. In 't stoeien was ze heel goed thuis. Ook bij 't dorsen in 't huis. Want mensen, het is werkelijk mooi eens bond men haar in een bos strooi De banden zaten heel goed vast. Van haar hadden ze toen geen last.

31. En 's avonds ging deze kleine guit fijntjes met haar hondje uit. Wandelend netjes langs de dijk, liep onze Juffrouw daar te kijk. Maar netjes op de punt gezet. Zij is keurig, proper en net.

32. En Jaap Eek (10), een fijne knul, die kon vermaken het hele spul. Zei: "Nel, ga jij eens met mee, op de sjees, wij alle twee". En samen, ik heb goed gekeken, gingen ze toen ringsteken.

35. Met februari kon 't nog niet en onze Nelly had verdriet. En zie toch eens, o mensenkring, Hier voor u staat haar dopeling. Met augustus mocht ze gaan en velen zeiden: "Nog niet gaan!!!!!"

36. Afscheid nemen, zo men kon. Hierbij waren Jan en Steffen Bon (12), Jan Zwanikken en Cris van den Brink erbij en vele anderen waren van de partij. Ze zeiden: "Als het niet gaat, kom dan vlug weer naar Ons Eemnes terug".

(10) Jaap Eek (1898-1981) later getrouwd met haar zus Mien Brouwer.

(12) Jan Bon (1899-1977) uit Laren, later getrouwd met Riek Keizer (1907-1991) uit Eemnes Steffen Bon (1901-1963) uit Laren, later getrouwd met Maria Bieshaar (1908-1981) uit Eemnes.

33. Maar 's avonds na afloop van het feest is onze Nel niet met hem mee geweest. 't Was haar te veel toen deze keer en zei: "Da's eens, maar ook nooit meer". Ze dacht nu is 't voor elkaar. Ik ga nu eens naar Kevelaar.

34. Van de pastoor (11) kwam toen een bericht, de ernst stond op zijn gezicht. Hij deelde mede aan haar moe: Uw dochter wil naar 't klooster toe. Maar moeder Brouwer zei gewis dat dit een groot probleem wel is.

37. De dag van scheiden brak nu aan. Ze is naar 't klooster toe gegaan. En vol van vreugde, stoer en fier, is zij nu 25 jaren hier. De tijd gaat snel en toch zo vlug. Dit alles heeft zij achter de rug.

38. De dagen waren misschien ook zwaar in deze vijftiengig jaar. Gij diende God en bleef steeds trouw. Gij zijt voor Hem de sterke vrouw.

(11) Bernardus Joseph Maria Müter, van 1922 tot 1947 pastoor van Eemnes.

39. Zo zag U nog eens even vlug uw vroeger leven weer terug. De wensen voor U, hierbij gezet, vindt U in het veertigste couplet.



Foto gemaakt in februari 1954 t.g.v. het zilveren professiefest van Zuster Emidia. Staande v.l.n.r. Jaap Eek, Mijntje Brouwer-van Doorn (vrouw van Jan Brouwer), Mien Eek-Brouwer, Jaap Brouwer, Zuster Emidia, Bertha Schouten-Brouwer, Tonia Brouwer-Eek (vrouw van Jaap Brouwer). Gekniel v.l.n.r. Hendrik Brouwer, Jan Brouwer en Jaap Schouten (man van Bertha Brouwer).



40. Wij wensen U, o zilveren bruid,
nog vele, vele jaren.
Moogt Gij in de toekomst steeds vooruit
nog nieuwe kracht vergaren.
En als Gij eens uw ogen sluit,
want dat is ieders lot,
zult Gij uw eeuwig loon ontvangen,
hierboven, bruid van God.

e.i.n.d.e.

Jan Schouten

Jan Schouten (1926-1995) was een zoon van Jacob (Jaap) Schouten en Barbara (Bertha) Wilhelmina Brouwer, een zus van Zr. Emidia.



Jan Schouten (1926-1995) zoon van Bertha Brouwer en Jaap Schouten. Hij was de schrijver van het feestgedicht voor zijn tante Zuster Emidia.

NAWOORD:

Deze tekst is door Ali van den Berg-Kuijjer, vlak voor haar overlijden, vorig jaar, aan de Historische Kring Eemnes geschonken. Ali was de dochter van Geert Kuijjer-Stalenhoef, die levenslang vriendin geweest is met Zr. Emidia (Nel) Brouwer. We hebben deze tekst in ons kwartaalblad geplaatst omdat dit een bijzondere impressie geeft van Eemnes in de eerste helft van de 20^e eeuw en van het leven in een rooms-katholieke familie. Het gedicht beschrijft alleen de periode van 1904 tot 1929, toen Nel naar het klooster ging.

Bewerking: Henk van Hees



HKE-leden schrijven over 40 jaar Eemnes 1979-2019

Margriet en Jaap Larooij en de Zaadkorrel

In 2018 bestond onze straat de Zaadkorrel in Eemnes 50 jaar. Dat hebben we gevierd tijdens een buurtbarbecue. Ter gelegenheid daarvan werd er gevraagd om foto's vanaf het begin van de bouw van de woningen aan de Zaadkorrel.

Mijn man Jaap Larooij en ik, Margriet Verbeek, vonden bijgaande foto's en hebben die toen naar de buurtbarbecue-organisatie gestuurd.

Jaap en ik zijn beiden geboren in Enkhuizen. Ik heb Jaap leren kennen door zijn vader. Die werkte indertijd op het belastingkantoor en ik kwam daar ook werken in 1964. Jaap ging in 1966 werken bij Philips Huizen. In 1967 kreeg hij te horen dat er in Eemnes huizen gebouwd zouden worden waarvoor hij in aanmerking zou kunnen komen. Het waren woningen voor het personeel van Philips Huizen en Hilversum.



Achterzijde van de woningen aan de Zaadkorrel. Foto uit 1968.



Voorzijde van de woningen aan de Zaadkorrel. Foto uit 1968.



42 jaar in Eemnes



Overzicht van de nieuwe woningen aan de Zaadkorrel. Foto uit 1968.

Jaap heeft zich toen ingeschreven en hoorde al gauw dat we in aanmerking kwamen voor een woning aan de Zaadkorrel. Toen Jaap mij dat vertelde, heb ik gevraagd: "Waar ligt dat, Eemnes?"

Van mijn 11^e tot ongeveer mijn 14^e jaar heb ik vaak gelogeed in Spakenburg. Met de dochter van het gezin, waarbij ik logeerde, fietste ik dan naar Eemdijk.

Maar van Eemnes had ik nog nooit gehoord! Dus 10 jaar later kwam ik, in 1968, in Eemnes te wonen en we wonen hier nog steeds met heel veel plezier.



Bouw van de schuren voor de woningen aan de Zaadkorrel. Links de woningen aan de Korenschoof en rechts de woningen aan het Torenzicht. Foto uit 1968.

Margriet Larooij-Verbeek



De woning Ploeglaan 21 in Eemnes, waar Marion Riemens en haar man in 1977 kwamen wonen.

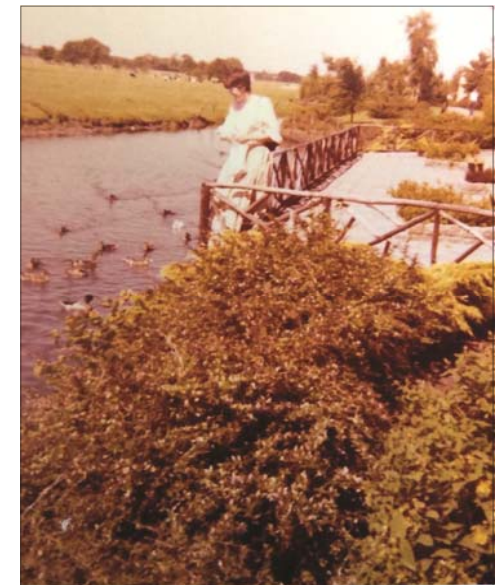
maar toen was de A27 er nog niet. We woonden daar op de Ploeglaan vlakbij het water. Toen in 1991 aan het Schoolpad de Mariaschool werd gebouwd, is daar een brug aangelegd. Daar is nu de school "De 7-sprong". Toen ik daar in 1977 kwam wonen was er alleen nog maar weiland! Er stond nog geen huis! Niks, niks, niks.....! We hadden een prachtig uitzicht daar over de weilanden. Dat vond ik zelf zo heerlijk toen!

Binnen zes weken na de geboorte van onze dochter zijn we verhuisd naar het adres Zaadkorrel 25. Na mijn scheiding in 1988 ben ik op de Patrijzenhof terecht gekomen.

In 42 jaar heb ik een hoop meege-

Bijna niet te geloven dat het zo was, maar in die tijd, in 1977, moest ik trouwen want we kregen een huis en wel in Eemnes. Een Philipswoning op het adres Ploeglaan 21 in Eemnes! Daar dan maar eens kijken; ik had geen idee...tot ik over de Laarderweg reed en al die verkeersborden zag... In die tijd stonden daar echt heel veel verkeersborden. Die Laarderweg kende ik wel, want ik kwam uit Soest en daar hockeyde ik. Wij moesten regelmatig tegen Laren spelen en dan reed je over de Laarderweg.

Die eerste nacht in Eemnes vergeet ik nooit. In Soest woonde ik naast een spoorwegovergang en hier....hier hoorde je 's nachts niets! Echt niets! Ik kan het me nauwelijks meer voorstellen,



Marion Riemens op de eendenvoederplaats bij de Ploeglaan. Aan de overzijde ligt nu de school "De 7-sprong". Foto circa 1977



maakt in mijn eigen leven en in het Eemnesser leven. Mijn kinderen zijn begonnen op kleuterschool 't Overstapje en gingen daarna naar De Wegwijzer, en zie wat er veranderd is. Sinds 2002 ben ik politiek actief: meedenken en meebeslissen over een vitaal maar landschappelijk Eemnes. Want het enige wat niet veranderd is, en dat moeten we vooral behouden, is die prachtige polder, waar je heerlijk kunt fiet- sen langs de Eem en langs de waaien.

O ja de Dode Boom, die is niet meer..... Maar gelukkig hangt er een prachtige fo- to daarvan in mijn kamer aan de muur.

Marion Riemens



Foto van de bekende Dode Boom in de Eemnesser polder. Deze foto hangt in de kamer van Marion Rie- mens.



Jubilerende verenigingen

Ondernemers Kring Eemnes (OKE) bestaat 45 jaar

Op 13 augustus 1975 is de Onderne- mers Kring Eemnes (kortweg OKE) opge- richt. Daar was toen al het een en ander aan vooraf gegaan.



MIDDENSTANDSVERENIGINGEN

In de eerste helft van de 20^e eeuw gingen middenstanders geleidelijk aan meer sa- menwerken, ook in Eemnes. Dit resul- teerde in nieuwe verenigingen. Zo werd in Eemnes in maart 1949 de R.K. Mid- denstandsvereniging St.-Franciscus van Assisië opgericht. Jan van 't Klooster, de schilder, van Laarderweg 18, was vele jaren de voorzitter van deze club. Na de oprichting bestond het bestuur verder uit: de secretaris Jan Fecken, timmer- man, wonend op Laarderweg 86D, de penningmeester Hendrik Luijf van de manufacturenwinkel op Wakkerendijk 9, de tweede voorzitter Gerard van Klooster van de meelhandel op Molen- weg 9 en de tweede secretaris Bep de Bruijn van de fietswinkel en het post- kantoor op Wakkerendijk 1.



Jan van 't Klooster (1905-1962), mede-oprichter van de RK Middenstandsvereniging St.-Franciscus van Assisië en ook jarenlang voorzitter van deze vereniging.

Enkele jaren later ontstond ook de Prot. Chr. Middenstandsvereniging van Eemnes. In 1961 werd een mooi staaltje van samenwerking gerealiseerd tussen deze twee middenstandsverenigingen. Men organiseerde voor de eerste keer de intocht van Sinterklaas in Eemnes. Dit was het begin van een mooie traditie.



HET ONTSTAAN VAN DE ONDERNEMERS KRING EEMNES

Rond 1970 gingen de R.K. en de Prot. Chr. Middenstandsverenigingen steeds meer activiteiten gezamenlijk organiseren totdat ze op 13 augustus 1975 overgingen tot definitieve samensmelting in de OKE, de Ondernemers Kring Eemnes. De vereniging had als doelstelling om de plaatselijke winkeliers bij elkaar te brengen en om een beter gemeentelijk en zakelijk beleid te promoten. Hierbij werden zowel de Kamer van Koophandel als de Vereniging voor het Midden en Klein Bedrijf geraadpleegd. Ook de ondernemers van OKE organiseerden en financierden elk jaar de Sinterklaasintocht. Ze doen dat tot op de dag van vandaag. Het is altijd weer een hartverwarmend kinderfeest, waarbij de Eemnesser haven zijn oude functie steeds even terugrijgt als de Sint en zijn Pieten daar per boot arriveren. Namens de OKE waren Jan de Lange en Siem Beuk hierbij vele jaren de voortrekkers. Die functie vervult Bert van 't Klooster nu al weer sinds 1998.

Vanaf 1975 begon het woord "middenstanders" minder gebruikt te worden. Men ging liever spreken van ondernemers. Het werd ook niet meer vanzelfsprekend dat elke ondernemer lid werd van de middenstandsvereniging.



Leden van de OKE bezoeken de Eemnesser Brandweer.



Leden van de OKE bezoeken PeeWee Kattenbaksystemen op het Eemnesser Bedrijverterrein.



Leden van de OKE bezoeken het Bouwcenter RAB op het Eemnesser Bedrijverterrein.

In 1982 bestond het bestuur van de OKE uit: voorzitter Piet van Lierop, secretaris Sjoerd Schuurman, penningmeester Jan de Lange, tweede voorzitter N. Griffioen, tweede secretaris Jan van der Wardt.

In 1987 was de bestuursamenstelling als volgt: voorzitter Ed Bok, secretaris Rob Koot, penningmeester Jan de Lange en bestuursleden Bert van 't Klooster en mej. Overdevest.

VERANDERINGEN

Vanaf 1988 vestigden ondernemers zich op het nieuwe Bedrijverterrein van Eemnes



aan de Bramenberg. De belangen werden anders en door de instroom van andere leden werden er ook andere eisen gesteld aan de OKE. Toen werden de belangen van de leden, die de Kamer van Koophandel of het MKB wilden raadplegen op de weegschaal gelegd. Het MKB, dat behoorlijke kosten in rekening bracht, werd de wacht aangezegd.

Er kwam een goede samenwerking met het gemeentebestuur van Eemnes van af het moment dat er vier keer per jaar overleg was tussen burgemeester en wethouders en het bestuur van de OKE. De leden konden zo via het bestuur hun vragen en opmerkingen op tafel leggen bij de burgemeester en wethouders. Ook kan er altijd gebruik gemaakt worden van de diensten van de Kamer van Koophandel. Langs deze weg zijn al vele leden bij moeilijke zaken bijgestaan.

Anno 2020 bestaat het dagelijks bestuur van de OKE uit: voorzitter Marc Kramer, secretaris Hans Offereins en penningmeester Mascha van der Hoven.

De OKE houdt de blik gericht op de toekomst. Men hoopt nog heel lang de intocht van Sinterklaas in Eemnes te kunnen organiseren maar men hoopt toch vooral iets te kunnen betekenen voor iedereen, die in Eemnes actief is als ondernemer.

Deze tekst is oorspronkelijk geschreven door het bestuur van de OKE en verder uitgewerkt door Henk van Hees.



Sinterklaasintocht in Eemnes in 2013. De OKE organiseert dit evenement al vanaf haar oprichting in 1975.

75 JAAR VR7JHEID

Herinneringen van Gert Bruinekool aan de Tweede Wereldoorlog

Gerrit ofwel Gert Bruinekool werd geboren op 1 februari 1907 in de buurtschap Zwartebroek onder de gemeente Barneveld. Hij trouwde in 1932 met Geurtje van den Bor, ook in 1907 geboren in Zwartebroek. Nadat ze getrouwd waren, trokken ze naar Eemnes, waar ze vanaf 1932 de boerderij bij de Sluis pachtten van het Waterschap Eemnes. D.m.v. inschrijving kon je in aanmerking komen voor deze pacht. De boerderij had toen als adres: Wakkerendijk 31 (tegenwoordig Korte Maatsweg 3). Gert runde met zijn vrouw Geurtje het boerenbedrijf. Daarnaast was hij reserve-sluiswachter en inval-hulpmachinist voor het gemaal. In 1953 hebben Gert en Geurtje de boerderij gekocht van het Waterschap. Ze zijn er blijven wonen tot de dood van Geurtje in 1985. Gert is overleden op 11 februari 1995. Tijdens de Tweede Wereldoorlog is er veel gebeurd op en rond de Sluis. In 1982 noteerde Jan Out de oorlogsherinneringen van Gert. Voor dit artikel zijn ze bewerkt en aangevuld door Henk van Hees.

In het begin van de Tweede Wereldoorlog was de Evacuatiecommissie bij me geweest. Bij een evacuatie zou ik meegaan als vrijwilliger om het vee te begeleiden en te verzorgen. Ze kwamen om te vragen in welke ploeg ik wilde worden ingedeeld, maar dat maakte mij niets uit! Vanaf 11 mei 1940 begon de vee-evacuatie in Eemnes: al het vee uit Eemnes en de polder moest weg. We moesten in Huizen inschepen; dat ging onder leiding van burgemeester Vlug van Huizen. Wij werden ingedeeld bij twee grote rijnaken; de een met 250 paarden, de ander met 250 koeien. Ook Kees Makker was daarbij. Wij waren de laatste boten.

Op het IJsselmeer kwam het gedonder; al vanaf Pampus werden we door de En-





Gert Bruinekoel en zijn vrouw Geurtje van den Bor in de deuropening van hun boerderij bij de Sluis, toen op het adres Wakkerendijk 31. De foto is genomen op 22 maart 1939.



De boerderij van Gert Bruinekoel bij de Sluis in Eemnes. Foto circa 1930-1940.

gelsen beschoten. Boten met Mariniers kwamen ons te hulp en schoten naar de vliegtuigen. Eén is er dichtbij neergekomen. Bij Amsterdam kregen we moeilijkheden bij de Sluis. Er was een grote hitte want de olietanks waren in brand gestoken. De sleepbootkapitein had tegen ons gezegd dat wij maar een luik moesten bemachtigen voor het geval wij zouden beschoten worden en zouden zinken.

Ik vroeg de kapitein niet bij een boei aan te leggen, maar aan de wal. Het was er een warboel; er waren helemaal geen orders. Een paar jongens gingen aan land kijken of er brood te koop was. Er was niets; het enige wat ze meebrachten was een fles jenever. Enkele jongens, Jaap Verdegaal en de jongens van Van Leeuwen, gingen er al meteen vandoor. Wij gingen er de volgende morgen tussenuit. We hadden fietsen en dekens meegenomen op het schip. Die konden we nu gebruiken. Ik was voor de eerste keer van mijn leven in Amsterdam. Op weg naar huis hebben we in Bussum in een hotel wat gegeten.

Toen ik thuis was, moest ik voor een “berisping” bij burgemeester Van Ogtrop komen. Hij was zo’n kwaai niet; hij kwam soms ook wel eens bij ons eten.

Toen de polder onder water moest, heb ik bij Hendriks op de Molenweg gezeten. Hendriks woonde op Molenweg 9 en had een meelhandel in de Maalderij.

Toen de koeien op 28 en 29 mei terugkwamen, heb ik bijna al mijn eigen koeien teruggekregen. Eén kwam bij een ander; dat was bij Henk Mossing op Wakkerendijk 108, geloof ik. Die heb ik later geruild want Henk kon er niet mee overweg. Eén koe werd geslacht: die lag uitgeput en kreupel op de verdeelplaats aan de Meentweg. We kregen voor verloren gegaan vee een mooie vergoeding.

Mijn paard was ik al eerder kwijt. Ik kon er een veulen voor ophalen in Hoogland. Dat paard werd aan het eind van de oorlog ook “gefördert”. Later ben ik het overal in de omgeving gaan zoeken. Ik kan er nog kwaad om worden als ik daar aan denk!

Tegen het einde van de oorlog werd het varen met schepen over het IJsselmeer erg gevaarlijk. Daarom haalden een paar schippers hun meubels uit hun schip en die werden bij ons opgeslagen. Het gebeurde wel eens, dat er een schip, dat uit Amersfoort kwam, op de Eem beschoten werd. Eén keer was de lading van zo’n schip, bestaande uit allemaal Erdaldoosjes (schoensmeer e.d.), overal te vinden.

Later kwam de Duitse opdracht om de schepen binnen 24 uur te laten zinken. Daarvoor werden wat klinknagels weggehaald of waterdoppen geopend. De schepen werden goed vastgesjord aan de bomen, zodat ze nog gedeeltelijk boven water uit staken. Twee schepen lagen in de Binnenvaart; de rest in de Buitenvaart.

Schipper Faken (zijn familienaam werd ook wel als Taken geschreven) is wel negen maanden bij ons in huis geweest. Zijn schip lag achter de machine (het gemaal) en de kajuit stak goed boven water. Op zijn schip hebben ze aan geheime zenders gewerkt. Namen van andere schippers waren: drie broers Schipper (Jan had een lading poot aardappels aan boord en lag in de Binnenvaart), David, Seine Seinen (met brandhout), Visser, Willem Dirksen, die voor Houtzager & Heineman in Amersfoort voer



Geurtje van den Bor en haar man Gert Bruinekoel op de Wakkerendijk in Eemnes.



Gert Bruinekoel en zijn vrouw Geurtje van den Bor op de hooiwagen met wezenboom. Ze zijn gefotografeerd bij hun boerderij bij de Sluis.

hun accu.

Bij de Sluis werden soms boten gelost. Bijvoorbeeld zijn hier wel eens aardappelen voor onderduikers en de ziekenhuizen gelost. Ook hebben we hier in september 1944 een schuit gehad met wapens; die was van Ter Stege uit De Huizen (Hoogeveen?). Normaal vervoerde hij altijd turf en riet. Die wapens zijn gedeeltelijk onder een lading aardappelen op een

(scheepswerf aan het Grote Spui bij de Koppelpoort) en Dirk Veen.

We hadden de hele oorlog brandhout genoeg en ook olie. We hadden twintig vaten onder water verborgen. Later, toen de Duitsers hier wel eens met handgranaten vissen gingen vangen, hield ik mijn hart vast. Ik had van een Pool gehoord dat de Sluis was ondermijnd. Al die stoffen bij elkaar zouden maar ontploffen. Daarom zei ik de Duitsers dat hier geen vis zat en dat ze in de Binnenvaart moesten gaan vissen. Voor de zekerheid had ik de ruiten van mijn huis eruit gehaald. 's Nachts zette ik ze binnen, overdag zaten ze met een spijkertje vastgeslagen op hun plaats. Er waren in die tijd geen ruiten te krijgen.

We hadden de hele oorlog geen schaarste aan elektriciteit. We hadden een aftakking van de leiding naar het gemaal. Als er vreemden kwamen, brandde ik het licht op de accu. anders gebruikte ik gewoon van het net. Die accu werd opgeladen in de machinekamer van het gemaal. Ook de burgemeester en de secretaris hadden daar

Bij de Sluis werden soms



Bert Boeringa en Cees Alberts zijn in het Eemnesser gemaal aan het werk met de geheime zender. Foto 1944-1945.

aardappelkar van een Hilversummer vervoerd. Ze gingen, geloof ik, naar de Mariaschool in Eemnes. (Het schip zou de "Eben Haëzer" hebben geheten. Het vervoerde 15 ton wapenen en daar bovenop 30 ton aardappelen. Het vervoer ging van West-Friesland (Noord-Holland) naar Eemnes).

Ook is er eens een wapendropping geweest (10 april 1945). Ze hadden toen hier lichtfakkels uitgegooid en de wapens zijn achter de Mariaschool gedropt. De Duitsers kwamen hier toen ook zoeken. Faken en ik waren nog op.

Ik heb hier ook eens een aantal parachutisten zien neerkomen. Daar in de richting van de Eem. Ik was toen op het land aan het werk. Ze zijn door een paar Eemdijkers opgehaald. Daar in Eemdijk waren er verschillende in het verzet.

Vanuit Eemdijk kwamen ook vaak mensen, die op voedseltocht waren geweest. Je had hier in Eemnes toen twee veldwachters. Kees de Groot was een goeie, maar Jan de Groot hield die lui soms aan en nam dan vis en paling van ze in beslag. Die mensen kwamen langs ons huis en als ik wist, dat Jan de Groot op de loer lag, dan probeerde ik ze te waarschuwen.

We hebben ook nog evacués in huis gehad. De eerste groep, die hier kwam, was



De Eemnesser Sluis met het gemaal en de oude machinistenwoning, indertijd bewoond door de familie Prinsen. Foto circa 1940.



Gert Bruinekoel op zijn land aan het werk met de schudder. Links het gemaal en rechts de boerderij van Gert. Dit land lag langs de Buitenvaart. Foto 7 juli 1965.



Bert Boeringa en Cees Albers zijn in het Eemnesser gemaal aan het werk met de geheime zender.

niet zo geweldig. Ze kwamen van de Geitenkamp in Arnhem. Ze hadden toch niets te verliezen!

We hadden hier ook een geheime zender. Die zat op de Sluis. Er werden hier toen ook zenders gemaakt. Toon van Wiefferen, die bij de NSF in Huizen werkte, maar van daar gevlucht was, was via via hier ondergedoken. Hij bewaakte die zender eigenlijk. Bert Boeringa (1911-1968) en Cees Albers waren hier ook actief met het maken van zenders. Zij kwamen allebei uit Hilversum bij de NSF vandaan. Jaap van den Hul (1907-1948) zorgde voor het materiaal. Hij werkte ook bij de NSF in Hilversum. Na september 1944 haalde hij het materiaal via de Biesbosch uit het zuiden van Nederland. Op 6 februari 1945 is hij in Assen gearresteerd en daarna overgebracht naar het concentratiekamp Neuengamme. Voor die tijd woog hij 185 pond. Toen hij na de bevrijding weer in Nederland terugkwam, woog hij nog maar 67 à 68 pond. Hij is er wat zijn gezondheid betreft nooit meer bovenop gekomen. Na drie operaties stierf hij op 15 januari 1948.

Onze zender kwam uit Blaricum (van het RK kerkhof). Als er gevaar was, werd hij in het gemaal in de zuiger verstopt; met grote flensbouten werd de zuiger dichtgedraaid. Er werd toch niet meer gemalen, want de Duitsers hadden de koolborstels

verwijderd en in de Drakenburgergracht gegooid. Daar hebben we ze na de oorlog weer uitgevist. Aan het eind van de oorlog heb ik met mijn buurman Prinsen de zender in een kist begraven bij het keukenraam van het huis van Prinsen. De onderduikers waren vertrokken en de zender was nu onbeheerd en wij vonden dat maar wat link. Een half uur later, om twaalf uur 's nachts, kwamen de Duitsers hier. Het was half april 1945 en er werden hier toen 30 Duitse soldaten ingekwartierd.

Met het zenden stonden ze ook in verbinding met het Hof van Holland (Hotel-Restaurant aan de Kerkbrink in Hilversum; dat was toen een soort centrale voor die zenders). Zo waren we vaak van tevoren op de hoogte van razzia's. We hebben met deze zender de Engelsen gewaarschuwd dat er Duitsers zaten in de Palmkazerne in Bussum. Die hebben ze toen gebombardeerd. Een tankdivisie stond op het kermisterrein (Laren) te dicht bij het ziekenhuis. Daarvoor hebben we gewaarschuwd om niet te bombarderen in verband met de burgers.

Soms was de situatie wel gevaarlijk. Maar je leerde ermee te leven. Zo werd het gevaarlijk toen er op de Stammeweg een Duitser uit Laren werd gevonden, in Spaenburger klederdracht gestoken. Hij was een verrader en lag daar neergeschoten. Het was toen erg koud. Er lag ijs op de sloten. Jan Roodhart van Wakkerendijk 88 is toen een nachtje weggeweest, bang voor represailles.

Als er huiszoeking was, had ik hier ook regelmatig gasten. Ze bleven dan een nachtje slapen en gingen 's morgens na een glas melk weer naar huis. Ook de Canadese vlieger Eddy Kryskow kwam hier in de nacht van de dropping. Eddy hoorde bij de bemanning van een bommenwerper, die in de nacht van 19 op 20 februari 1944 neerstortte in de Zuidpolder van Eemnes. Als enige kon hij nog net op tijd uit het vliegtuig springen. Lange tijd was hij ondergedoken bij de familie Staal van Café Schippers Welvaren. Eddy kwam ook toen ik aan het eind van de oorlog hier inkwartiering van de Duitsers had. Er zaten toen 15 Duitsers in de machinekamer en 15 Duitsers in mijn loods. Zij hadden machinegewerenopstellingen in de dijk gegraven. Toen Eddy hier was, zei ik hem dat hij vooral niet mocht praten.

Politieagent Kees de Groot kwam hier wel eens om zijn boekje te laten aftekenen; dat was dan een bewijs dat hij hier was. Daarna ging hij dan op familiebezoek. Ook leende hij wel mijn geweer om een paar eenden te schieten. Die waren er toen veel meer dan nu. Na de oorlog heb ik mijn geweer moeten inleveren. Ze kwamen hem halen. Ik wou hem houden om eventueel later nog een paar Duitsers neer te schieten. Maar dat mocht niet.

Vastgelegd door Jan Out

De dode Duitser bij Jan Roodhart

HENK VAN HEES

In ons vorige kwartaalblad stond een artikel over de lotgevallen van Karel van Ginkel uit Leusden tijdens de Tweede Wereldoorlog. Hij zou ook in Eemnes geweest zijn tijdens de wapendropping van 10 en 11 april 1945. Dit alles is beschreven in het boek van José Huurdeman: "Ondergronds in de Tweede Wereldoorlog. Verhalen uit de Gelderse Vallei, Veluwe en Krimpenerwaard".

Wij plaatsten bij dit artikel een aantal vraagtekens over de gang van zaken rond Karel van Ginkel in die bewuste nacht. Zo wordt er verteld over een dode Duitser, die aan de achterkant van de vrachtwagen hing, waarmee Karel van Ginkel en de chauffeur door Eemnes reden. Ze zouden die dode Duitser langs de weg gelegd hebben nabij de boerderij van Jan Roodhart aan de Wakkerendijk 88.

We hebben een oproep geplaatst om meer informatie omtrent die dode Duitser. Naar aanleiding daarvan werden we verwezen naar de oorlogsherinneringen van Gert Bruinekool uit Eemnes (zie ook in dit blad). Gert schreef over de dode Duitser:



De boerderij Wakkerendijk 88, lange tijd bewoond door de familie Roodhart, ook tijdens de Tweede Wereldoorlog.

“Soms was de situatie wel gevaarlijk. Maar je leerde ermee te leven. Zo werd het gevaarlijk toen er op de Stammeweg een Duitser uit Laren werd gevonden, in Spakenburger klederdracht gestoken. Hij was een verrader en lag daar neergeschoten. Het was toen erg koud. Er lag ijs op de sloten. Jan Roodhart van Wakkerendijk 88 is toen een nachtje weggeweest, bang voor represailles”.

Peter Bruin wees ons erop dat Jan Out over deze dode Duitser heeft geschreven in de Kroniek van Eemnes. Er staat letterlijk:

15 januari (1945): Op het ijs van een sloot langs de Stammeweg wordt het dode lichaam van de Duitse SS-er Kurt Steiner aangetroffen. Het onderzoek wijst uit, dat hij waarschijnlijk deserteerde. In werkelijkheid werd hij door de ondergrondse omgebracht. (Aantekeningen Van der Woude) Zo lang het Duitse onderzoek duurde, moest het lijk blijven liggen. Uit angst voor represailles en dus het ophalen van mannen, waren de huisnummers verwijderd. (Uit het dagboek van Guus van Wersch; HKL, kwartaalbericht 2007-1; nr. 99, blz. 18)

22 of 23 januari: razzia in Eemnes. Huiszoeking. Twee Eemnessers opgepikt en weer vrijgelaten. (Aantekeningen Jaap van der Woude)

Peter Bruin geeft nog aan dat het zou kunnen gaan om de volgende Duitser:

Kurt Steiner, Pionier in het Duitse leger. Geboren 4-3-1926; Overlijdensdatum of datum van vermissing: 15 januari 1945. Het zou dus een jongen van achttien jaar geweest zijn.

Het is nu dus wel duidelijk dat deze Duitser niet gedood is in de nacht van de dropping, de nacht van 10 op 11 april 1945.

We willen doorgaan met het onderzoek naar deze dode Duitser Kurt Steiner. We plaatsen daarom de volgende oproep:

Wie weet meer over de achtergronden van de dood van Kurt Steiner, die op 15 januari 1945 om het leven gebracht moet zijn?

Kun je ons helpen aan meer informatie, neem dan contact op met:
Henk van Hees

☎ 035-5389849 // ✉: info@kleinwee.demon.nl

Kleermakers in Eemnes door de eeuwen heen [6]

HENK VAN HEES

Er zijn in het verleden altijd kleermakers actief geweest in Eemnes. In een speciale artikelenserie willen de leden van de Genealogische Werkgroep Eemnes deze kleermakers en hun werk onder de aandacht brengen. De oudste gegevens, waarvan is uitgegaan, dateren van circa 1675. Er wordt een zo volledig mogelijk overzicht gegeven van de Eemnesser kleermakers tussen 1700 en heden. Vooral wat betreft de oude tijden is het ons niet gelukt om alle gegevens compleet te krijgen. We gaan uit van de huizen, waarin de kleermakerijen waren gevestigd. We beginnen in Eemnes Binnen en trekken vandaar door de rest van Eemnes. Er worden afbeeldingen gebruikt, die te maken hebben met de behandelde kleermakerijen en algemene afbeeldingen uit de kleermakerijen door de eeuwen heen

In deze zesde aflevering komen drie panden aan bod, waarin kleermakerijen gevestigd waren. Allereerst komt het pand Wakkerendijk 96-98 aan de orde, waar vanaf 1787 tot circa 1810 een kleermakerij was gevestigd. Als tweede gaat het om het adres Wakkerendijk 86. Daar oefende Lubbert Janse in de eerste helft van de 18^e eeuw zijn beroep uit in een pand, dat nu niet meer bestaat. Op de derde plaats komt de kleermaker Dirk van der Puijl aan de orde. Hij was lange tijd kleermaker op Wakkerendijk 11 en ook nog op enkele adressen daar in de buurt.



Kleermaker aan de arbeid. Prent van Jos Nuss & Co. Serie Brabants dorpsleven.

Kleermakerij op Wakkerendijk 96-98

MICHEL MAJOOR

HENDRIK KLARENBEEK (1754-1809), KLEERMAKER

Vanaf 1787 had Hendrik Janse Klarenbeek (ook van Klarenbeek/van Clarenbeek) hier zijn kleermakerij. Hij is geboren in Stoutenburg en is RK gedoopt te Achterveld op 12 maart 1754 als zoon van Jan Dirkse Klarenbeek en Reijertje Zegerse van Esveld, en begraven te Eemnes op 14 september 1809. Op 2 januari 1784 verhuisde hij naar Eemnes waarvoor een akte van Indemniteit werd opgemaakt. Hij is op 22 februari 1784 in Eemnes getrouwd met Maria Cornelisse van 't Klooster (1760-1819), een boerendochter. Samen kregen zij 6 kinderen. Hendrik kocht het pand Wakkerendijk 96-98; hij woonde en werkte er als kleermaker van 1787 tot 1802.

Hendrik had een goed lopende kleermakerij; op de Belastinglijsten van Eemnes kwam hij tussen 1787 en 1802 voor en hij moest veel belasting afdragen. Hij had dus een welvarende zaak, waardoor hij in ieder geval één knecht in dienst kon hebben. Die knecht was op een gegeven moment zijn neef Dirk Schut (1776-1833), die zich vanaf 1802 als kleermaker(sknecht) vestigde in Eemnes (zie hieronder).

Hendrik Klarenbeek had o.a. een zuster Jannetje, die in Achterveld woonde en getrouwd was met Peter Janse Kleijnhoff. Zij waren de ouders van Hendrik Kleijnhoff, die zich als kleermaker in Eemnes vestigde op Meentweg 11. Over hem komt in deze reeks later ook een artikel.

Hendriks andere zuster Evertje Janse Klarenbeek was getrouwd met Frans Schut. Ze woonden in Achterveld en waren de ouders van de hiervoor en hierna genoemde Dirk Schut (1776-1833), kleermaker in Eemnes.

DIRK SCHUT (1776-1833), KLEERMAKER

Dirk Schut, ook afkomstig uit Stoutenburg, is RK gedoopt te Achterveld op 30 juni 1776. Hij was een zoon van Frans Schut en Evertje Janse Klarenbeek. Op 11 februari 1802 verhuisde hij naar Eemnes, waarvoor een akte van Indemniteit werd opgemaakt. Hij trouwde in 1802 te Eemnes met Aaltje Schothorst (1772-1838), de dochter van herenboer en rentenier Peter Schothorst en Nelletje Post.

In ieder geval vanaf 1802 tot 1805 was hij knecht bij zijn oom Hendrik Klarenbeek op Wakkerendijk 96-98. Zo rond 1803 is Dirk ingeschreven voor de militie. Daarbij gaf als woonadres op: Meentweg 21 en hij verklaarde een breuk te hebben. Daarom was hij ongeschikt voor militaire dienst. Als beroep gaf hij toen op: kleermaker en daggelder.

Na de dood van Hendrik Klarenbeek in 1809 nam Dirk de kleermakerij van zijn oom niet over. Hij bleef zijn beroep wel uitoefenen op Wakkerendijk 96-98. Hij



Het pand Wakkerendijk 96-98 waarin tussen 1787 en circa 1810 de kleermakers Hendrik Klarenbeek en Dirk Schut hun kleermakerij hadden.

huurde het pand enige tijd van de weduwe Klarenbeek (zijn tante Maria van 't Klooster).

Dirk was niet erg honkvast; hij woonde op verschillende adressen, te weten Wakkerendijk 96-98, Wakkerendijk 80, Wakkerendijk 72, nu "Ruimzicht", Meentweg 23, Wakkerendijk 28, Wakkerendijk 34, en bij zijn overlijden in februari 1833 woonde hij op Meentweg 21. Het vele verhuizen van Dirk geeft aan dat hij niet zo'n welvarende kleermaker geweest zal zijn als zijn oom Hendrik Klarenbeek. Hij had hoogstwaarschijnlijk geen eigen kleermakerij. Dirk kan eerder een arme kleermaker genoemd worden.



Kleermakerij op Wakkerendijk 86

HENK VAN HEES

Juist ten noorden van de boerderij Wolfsstede op Wakkerendijk 88 bevond zich in de eerste helft van de 18^e eeuw ook een kleermakerij. Dat moet ter hoogte geweest zijn van de huidige adressen Wakkerendijk 84 en 86. Het pand, waarin deze kleermakerij was gevestigd, bestaat nu niet meer.

Maar op die plek was de kleermakerij van Lubbert Janse. Hij werd in 1701 geboren te Stoutenburg als zoon van kleermaker Jan Claesz en Stijntje Thijmons. Op 25 december 1701 werd hij rooms-katholiek gedoopt in Achterveld. Hij nam het beroep van zijn vader over en heeft zich op een zeker moment tussen circa 1725 en 1738 in Eemnes gevestigd, waarschijnlijk al meteen op dit adres.

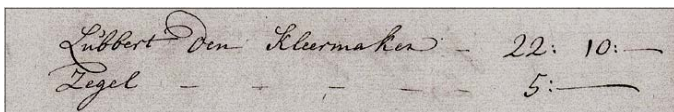
Hij kwam niet alleen naar Eemnes. Ook zijn broer Tijmen Janse werd hier kleermaker. Hij begon zijn bedrijf in het pand voor het Dikke Torentje in Eemnes-Binnen. Tijmen Janse trouwde in 1738 met Dieuwertje Claasse van der Zwaan (1710-1783). Hun kinderen en nageslacht droegen de achternaam Van der Zwaan.

Lubbert en Tijmen Janse hadden nog een broer Hermen Janse. Hij werd ook kleermaker en nam het bedrijf van hun vader in Stoutenburg over. Het nageslacht van Hermen Janse droeg de familienaam Eijling.

Lubbert moet het goed gedaan hebben als kleermaker. Op de Belastinglijst over het jaar 1741 kreeg hij een aanslag van 22 gulden. Eén van de hoogste aanslagen dat jaar in Eemnes. Alleen bakker Hoogeboom bij de haven en Hendrik van de Kuinder, herbergier in "De Lindeboom" betaalden meer.

Lubbert is nooit getrouwd geweest. Hij is overleden aan het begin van het jaar 1749. In het Begraafboek van Eemnes-Buiten staat dat hij begraven is op 14 januari 1749. Op 31 oktober van datzelfde jaar wordt bij notaris W.J. van Overmeer in Utrecht een akte opgemaakt, waarbij de executeur Jan Willemse Ruijter volmacht krijgt om voor de gezusters Maria en Johanna van Heumen uit Utrecht een vordering te innen op de erfgenamen van Lubbert Janse, kleermaker te Eemnes. De dames kregen nog geld vanwege geleverde koopmanschappen.

Na de dood van Lubbert Janse is zijn kleermakerij niet overgenomen door een andere kleermaker.



Lubbert van Kleermaker - 22: 10:—
Lagel - - - - - 5:—

Vermelding van kleermaker Lubbert Janse op de belastinglijst van Eemnes-Buiten over het jaar 1741.

Kleermakerij op o.a. Wakkerendijk 11 en 15

MICHEL MAJOOR

DIRK VAN DER PUIJL (1794-1878), KLEERMAKER

Dirk van der Puijl is geboren te Eemnes op 29 december 1794 op het adres Wakkerendijk 22. Hij was een zoon van Bartholomeus (Bart) van der Puijl en Willemijntje Boor. Zijn vader was daar smid vanaf 1791 tot aan zijn dood begin 1799. Dirk was al jong wees; zijn moeder overleed in 1798. Dirk zal waarschijnlijk samen met de andere jonge kinderen bij familieleden zijn ondergebracht.

Bij zijn inschrijving voor de militie gaf hij aan kleermaker te zijn en geboren en woonachtig te zijn in Eemnes. Hij verklaarde dat zijn ouders beiden overleden waren en dat hij mank en kreupel was.

In 1823 trouwde hij met Aaltje van Putten (1794-1873). Ze was toen werkster van beroep; ze was geboren te Laren NH en woonde te Eemnes.

In 1826 woonde hij met zijn gezin op Wakkerendijk 15, waar hij zijn beroep als kleermaker uitoefende. In de periode 1829-1832 woonde het gezin op Wakkerendijk 11-A. Zo rond 1834-1837 was het gezin op Wakkerendijk 9 gehuisvest. Al voor 1846 volgde een verhuizing naar Wakkerendijk 11 en daar woonde en werkte Dirk met zijn gezin tot 1873.

Na het overlijden van zijn vrouw in 1873 woonde Dirk in op Wakkerendijk 15 bij zijn dochter Wijntje van der Puijl, weduwe van Jacobus Kuijt. Zij had daar een manufacturenwinkeltje en verkocht naaigerei en dergelijke. Dirk overleed in haar huis op 19 januari 1878, als 83-jarige kleermaker. Aangever was zijn zoon Bart van der Puijl, die rond 1850 als kleermaker en klompenmaker te boek stond. Bart is geen kleermaker gebleven; hij is vertrokken naar Laren NH en werd koopman en was later arbeider. Hij zal hebben meegemaakt dat het beroep van kleermaker niet altijd winstgevend kon zijn en heeft eieren voor zijn geld gekozen door koopman te worden.



Geheel rechts is deels nog zichtbaar het vroegere pand Wakkerendijk 15, waar kleermaker Dirk van der Puijl in 1878 is overleden.



OPROEP

WIL JE IETS DOEN VOOR DE HISTORISCHE KRING EEMNES?

Dat kan; wij zoeken: Gastvrouwen en Gastheren voor de Oudheidkamer

Wanneer?	Op zaterdagmiddag van 14.00-16.00 uur
Hoe vaak?	Dat kan je zelf bepalen
Wat doe je?	O.a. mensen ontvangen, koffie en thee zetten en serveren, boeken etc. verkopen.
Met wie?	Altijd met één andere gastvrouw of -heer.
Vereisten?	Zijn er niet. Het is een voordeel als je goed met mensen kunt omgaan.

Heb je interesse, neem dan contact op met:

Liesbeth Lemckert, ☎ 035-5311913, ✉ ne.lemckert@planet.nl

Wij zijn op zoek naar jou!

Je vindt het opzetten van een tentoonstelling een leuke uitdaging.
Je bent een teamplayer, die initiatief kan nemen en creatief en nieuwsgierig is.
Je hanteert gemakkelijk moderne hulpmiddelen.
Je hebt geen zeeën van tijd maar je wilt wel twee keer per jaar het voor-touw nemen bij het opzetten van een nieuwe tentoonstelling in de Oudheidkamer van de Historische Kring Eemnes

Neem dan contact op met de voorzitter van de HKE:

Liesbeth Lemckert.

☎ 035 – 5311913; ✉: ne.lemckert@planet.nl

Aanvullingen en/of correcties op de kwartierstaat van Gerrit Hilhorst

MICHEL MAJOR

Na afronding van het artikel over de kwartierstaat van Gart Riest ontving ik nog enkele gegevens met betrekking tot Gart en zijn gezin. De gecursiveerde en onderstreepte zinnen zijn aanvullingen. (Zie HKE 2020 boekje 2 pagina's 107 en 110.) Gart woonde ten tijde van zijn huwelijk in 1910 met de uit Nieuwkoop afkomstige Martina Veenman in Eemnes. Eind december 1937 vertrok het gezin naar Hilversum, Liebergerweg 142. Daar is Martina Veenman op 12-5-1946 overleden. Gart en zijn dochter Martina (1903-1998) zijn daar blijven wonen tot februari 1952 en ver-



Boerderij "Van ouds Stadwijk" in 1851 gebouwd ten westen van het vroegere buitenhuis Stadwijk.
Foto Bart Nouwens.



trokken toen weer naar Eemnes, Wakkerendijk 36-B. In november 1962 is dit huis vernummerd naar Wakkerendijk 36-C. Dochter Martina Hilhorst heeft altijd bij haar ouders en later bij haar vader gewoond. Zij heeft haar "oude" vader tot aan zijn dood verzorgd. Gert is overleden te Eemnes op 11-2-1968, bijna 93 jaar oud, en is begraven op het rooms-katholieke kerkhof in Eemnes. Martina is nog tot juni 1979 op Wakkerendijk 36-C blijven wonen, waarna zij naar Johanneshove in Laren NH verhuisde, alwaar zij haar oude dag heeft doorgebracht tot aan haar dood op 16 juni 1998. Zij werd ruim 95 jaar oud!

Met dank aan het CBG voor de Persoonskaarten en de Persoonslijst van Gerrit Hilhorst, Martina Veenman en Martina Hilhorst.

Tevens ontving ik een email van Rom van der Schaaf inzake de Buitenplaats Stadwijk, Wakkerendijk 52.

In het HKE-kwartaalblad 2020, boekje 2, staat op pagina 114 in de alinea over de personen 12 en 13, dat de Buitenplaats Stadwijk rond 1840 werd afgebroken. Volgens onderzoek van Rom was het in 1814 al afgebroken. In zijn rapport dd. 28-09-2000 (titel Overdrachten Stadwijk van 1785 tot 1852, file-naam WD52 akten-oud) staat onderstaande tekst:

Isak Stalenhoef koopt het oostelijke deel, met de gebouwen

- Datum: 10 september 1814
- Notaris + akte: Frans Pen te Baarn, akte nr 500
- Oude eigenaar: Jacob Nagel, slager te Eemnes.
- Nieuwe eigenaar: Isack Stalenhoef, landeigenaar te Eemnes.
- Object: De iets vereenvoudigde tekst, maar deels in originele spelling luidt als volgt: Een stuk grond, globaal ruim 4 morgen (dus ruim 3,4 ha, als we rekenen in Rijnlandsche of Noord-Hollandsche morgen = 0,8516 ha), *beplant met diverse vrugtbomen en plantsoen*. Tevens een gebouw, dat gediend heeft voor *stalling en koetshuis, een groot duivehok* en hetgeen zich verder op het perceel bevindt. Dit is een gedeelte van de Buitenplaats Stadwijk, *waarop te voren het Heere Huis van dien naam heeft gestaan doch 't welk thans geheel en al is afgebroken en vervoerd*. De grond strekt zich uit van de Hogeweg (= Wakkerendijk) westwaards tot aan het eigendom van de Heer Laan en grenst aan de noordkant aan een perceel van de koper en aan de zuidkant aan een perceel van Evert Damen.
- Prijs: 1200 Hollandsche gulden.

Door bepaalde originele cursieve woorden in bovenstaande samenvatting is heel duidelijk, dat de Buitenplaats Stadwijk op 10 september 1814 niet meer bestond. Met dank aan Rom van der Schaaf voor deze correctie.

Uitnodiging aan alle leden voor de Algemene Ledenvergadering

donderdag 5 november 2020 van 20.00–22.00 uur in het Huis van Eemnes

AGENDA *

- 20.00: Opening door de voorzitter, mededelingen en vaststellen agenda. De volgende onderwerpen komen in ieder geval aan de orde:
- Notulen Algemene Ledenvergadering d.d. 4 april 2019
 - Jaarverslag 2019
 - Verslag van de kas controlecommissie over 2019
 - Financieel jaarverslag 2019 en Begroting 2020
 - Benoeming kascontrolecommissie voor het boekjaar 2020
 - Verkiezing bestuursleden (zie hieronder)
 - Activiteiten en overige mededelingen
 - Rondvraag

20.45: Sluiting vergadering en pauze

PROGRAMMA NA DE PAUZE

- 21.00: Presentatie door Jan Out en filmische vertoning van de onthulling van het herdenkings-monument aan 't Plantsoen op 2 mei 1987 en de plaatsing (op 17 juli 2015) van het bord nabij de crashplaats van de AVRO Lancaster (bommenwerper) in 1944 in de polder van Eemnes
- 21.45: Napraten over de presentaties
- 22.00: Afsluiting van de avond

VERKIEZING BESTUURSLEDEN

Vijf bestuursleden zijn dit jaar (statutair) aftredend. Vier daarvan, te weten mev. E.C.M. (Betsy) Seure-van 't Klooster, J.A. (Jan) de Bruijn, H.A. (Henk) van Hees en W. (Wiebe) van IJken stellen zich herkiesbaar. De heer J.J. (Jaap) Groeneveld is niet herkiesbaar. Tegenkandidaten kunnen t/m 1 november a.s. schriftelijk of per e-mail voorgesteld worden bij de secretaris.

* De volledige agenda en overige stukken zijn in te zien in de Oudheidkamer en op de website historischekringeeemnes.nl



Verdwenen Eemnessers teruggevonden in Amerika

HARRY VAN DER VOORT

In de reeks over Eemnessers uit Duitsland en het oosten van Nederland werd ook de familie Krieger besproken. Zie HKE 2016 nr. 3. Bij het onderzoek naar deze familie werd geconstateerd dat Grietje Krieger met haar man Rutger Schoonoord en hun kinderen tezamen met haar moeder Anna Hooijmans na 1853 niet meer te vinden waren in Nederland. Een oproep in 2017 om informatie over deze verdwenen Eemnessers leverde geen reactie op.

Bij het uitzoeken, opschonen en beschrijven van de verzamelingen van de Werkgroep Genealogie -als historische kring moet je toch wat nuttigs doen tijdens de sluiting van de Oudheidkamer door de coronacrisis- werd in de verzameling notities van



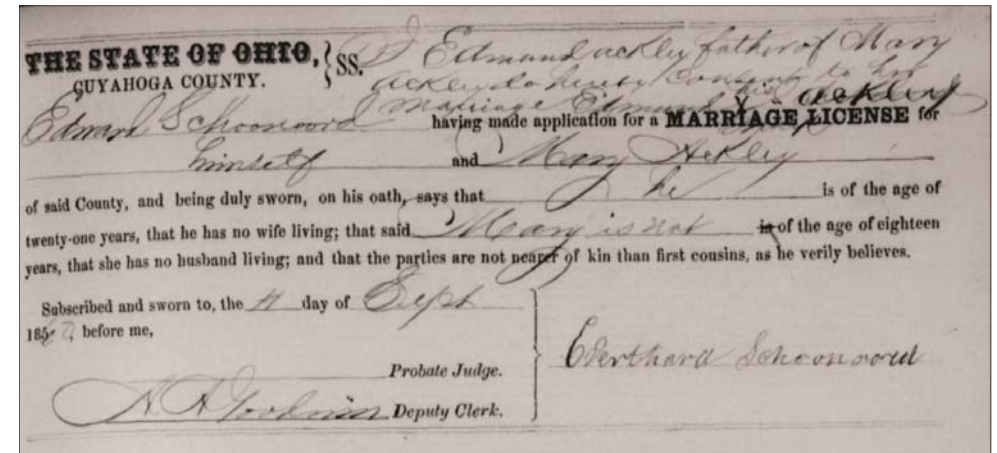
Foto van de "Blommenhoeve", Meentweg 37. De boerderij was van 1846 tot 1850 eigendom van Rutger Schoonoord. Hij woonde er in die tijd met zijn gezin en zijn schoonmoeder.

let Hooigeboom over haar familie een aanwijzing gevonden i.v.m. het vertrek van de familie Schoonoord-Krieger uit Nederland. Iet noteerde bij Grietje Krieger: "in 1853 vertrokken naar Noord-Amerika".

ONDERZOEK IN DE VERENIGDE STATEN EN CANADA

Online onderzoek in de Verenigde Staten leverde geen Rutger Schoonoord of Grietje Krieger op. Evenmin in Canada. Het was duidelijk dat de familie naar Noord-Amerika was geëmigreerd, maar hoe hen terug te vinden? Via de namen van de kinderen lukte dit ook al niet. Wat dan?

Wel werd ene Edward Schoonoord gevonden met maar één vermelding, en wel die van zijn huwelijk. Op goed geluk heb ik toen zijn Marriage License geraadpleegd. Dit was een schot in de roos! De man werd in de akte zelf Edward Schoonoord genoemd, maar ondertekende deze met Everthart Schoonoord. Maar hoe nu verder? Hadden we de zoon Evert gevonden? Had de familie een andere achternaam aangenomen?



Afbeelding van de Marriage License van 11 september 1860 van Evert Schoonoord die de sleutel tot de oplossing bleek te zijn bij het terugvinden van de familie Schoonoord in de VS.

UITDAGINGEN BIJ GENEALOGISCH ONDERZOEK IN DE VS

Om alles goed te begrijpen, wil ik eerst uitleggen voor welke uitdagingen men kan komen te staan bij een genealogisch onderzoek in de VS. Naast het feit dat alles in het Engels is, krijg je te maken met het probleem dat men in de VS geen Burgerlijke



Stand en Bevolkingsregisters kent zoals in Nederland. De belangrijkste registers die wel bestaan, zijn de registers met de Marriage Licenses en die met de Death Certificates. Een Marriage License is een vergunning om te mogen trouwen. Deze wordt aangevraagd door één van de huwelijkspartners, die onder ede verklaart dat beide huwelijkspartners de wettelijke minimum leeftijd hebben bereikt, op dat moment niet al gehuwd zijn en dat de aanvrager binnen de county woont. Een county is ongeveer te vergelijken met onze provincie en is belast met de uitgifte van Marriage Licenses en de registratie ervan. Het huwelijk mag dan overal in de county, dus ook in de eigen achtertuin, gesloten worden door een beëdigd ambtenaar. In tegenstelling tot in Nederland kunnen in de VS ook voorgangers in kerken worden beëdigd. De datum van het feitelijk huwelijk wordt meestal geregistreerd als Return of Marriages bij de registratie van de Marriage Licenses. Je begrijpt dat deze wijze van werken en deze vorm van registratie veel minder informatie oplevert dan de huwelijksakte in Nederland.

Daarnaast zijn de Registers met Death Certificates de andere belangrijke bron. Death Certificates zijn wettelijke documenten om aan te kunnen tonen dat iemand is overleden, bijvoorbeeld voor de uitvoering van een testament en verdeling van de erfenis. In tegenstelling tot in Nederland bevat een Death Certificate veel meer informatie dan een overlijdensakte. Een Death Certificate bestaat uit twee delen. Het ene deel wordt ingevuld door degene die aangifte komt doen van het overlijden en die persoon wordt het hemd van het lijf gevraagd. De andere helft wordt ingevuld door de arts, die de dood heeft geconstateerd. De arts geeft overlijdensdatum, oorzaak van overlijden en aan het overlijden voorafgaande medische behandelingen op. Ook worden de begraafdatum en begraafplaats vermeld.

Een andere belangrijke bron is de federale Census. Eén keer in de 10 jaar wordt, als het jaar op een 0 eindigt, in de gehele VS een Census of volkstelling gehouden. Zo ook weer in dit jaar 2020. Je onttrekken aan deze Census kan je komen te staan op een boete of zelfs gevangenisstraf. Daarnaast geldt ook dat je je niet kunt inschrijven als kiezer als je naam niet voorkomt in de Census.

VERDER ZOEKEN NAAR EDWARD SCHOONOORD

Omdat Edward Schoonoord verder nergens meer vermeld werd, ben ik gaan kijken of hij, eventueel in combinatie met zijn vrouw, Mary Ackley, mogelijk onder een andere naam voorkwam. Al snel werd duidelijk dat zijn achternaam was veranderd in Schoonard. Zoeken op de naam Schoonard leverde een groot aantal treffers op. Na verschillende akten gelezen te hebben, werd in de Census van 1880 een belangrijke vondst gedaan. Bij de huisgenoten van ene John Schoonard werd Anna Gregar gevonden. Deze Anna Gregar was volgens de Census 86 jaar oud en geboren in Holland. Wanneer je Gregar op z'n Amerikaans uitspreekt, lijkt dit verdacht veel op Krieger!

OP HET SPOOR VAN RUTGER SCHOONOORD

In de VS heeft men de onhandige gewoonte om een vrouw, nadat ze is getrouwd, in allerlei officiële stukken aan te duiden met de achternaam van haar man en niet zoals in Nederland met de achternaam van haar man en haar eigen naam met een streepje er tussen.

Anna Hooijmans was weduwe van Jan Krieger en het zou dus logisch zijn dat zij dan als Anna Krieger werd vermeld. Toen ik wist dat John Schoonard vermoedelijk dezelfde persoon was als Rutger Schoonoord zocht ik in de Census van 1860 en vond zowaar ene John Schoonard, met onder zijn huisgenoten ene Anna Holeman, 80 jaar oud en geboren in Holland.

Van John Schoonard werd in de Census vermeld dat hij 45 jaar oud was en ook in Holland geboren. Maar van Grietje Krieger geen spoor. Zowel in de Census van 1860 als in die 1870 werd als vrouw van John ene Anna Schoonard opgegeven. Verder onderzoek leidde tot de vondst van het huwelijk van John Schonort en Johanne Rozenbuck in 1855. Rutger Schoonoord had dus zijn naam gewijzigd! In de laatste periode, dat hij nog in Nederland woonde, werd hij Ruth Schoonoord genoemd. Ruth is voor een man in de VS een onhandige voornaam. In Nederland is Ruth altijd een mansnaam maar in de VS is het een vrouwsnaam. Ruth werd dus John. Na enig gepuzzel werd ook de geboortenaam van zijn tweede vrouw gevonden. Zij heette Johanna C. Kazubke en was in 1829 of 1830 geboren in Berlijn, Duitsland. Zij was op vijfjarige leeftijd met haar ouders naar de VS gekomen. Ook zij was eerder gehuwd en had een dochter uit dat huwelijk.

Het werd duidelijk dat Grietje Krieger tussen de aankomst in 1853 in de VS en 1855, het jaar dat Rutger hertrouwde, was overleden. Door de gebrekkige bevolkingsadministratie is haar overlijden nog niet teruggevonden. Haar moeder, Anna

16	672675	Schoonard John	45	M	H	Garden	15000	500	Holland	↓	/	/							
17		Anna	41	F	H	Keupin House			"	↓	/	/							
18	5	Charles	14	M	H	Proctor's Garden			Ohio	↓	/	/							
19		Anna	13	F	H	"			"	↓	/	/							
20		Louisa	11	F	H	"			"	↓	/	/							
21		Esther	10	F	H	"			"	↓	/	/							
22		William	8	M	H	"			"	↓	/	/							
23		Frank	6	M	H	"			"	↓	/	/							
24		Thomas	4	M	H	"			"	↓	/	/							
25		Gregar Anna	86	F	H	"			Holland	↓	/	/							

Afbeelding van een gedeelte van de pagina uit het register van East Cleveland voor de Federal Census, gehouden in 1870, met het gezin van John Schunard (een verschrijving van John Schoonard). John, zoals Rutger in de VS genoemd werd, wordt hier vermeld met zijn tweede vrouw, hun kinderen en zijn schoonmoeder Anna Gregar = Anna Hooijmans.



Hooijmans, overleed op hoge leeftijd tussen 1870 en 1880. De familie had zich, na de komst in de VS, gevestigd in de staat Ohio net even ten oosten van de stad Cleveland. Rutger zette zijn carrière als landbouwer daar voort en had uiteindelijk een eigen boerderij in East Cleveland, Ohio, met een waarde van 15.000 dollar; een groot vermogen in die tijd.

Juist op het moment, dat ik deze ontdekkingen deed, zocht een nakomeling van Rutger Schoonoord in de VS contact met mensen, die, net als zij, onderzoek deden naar de familie Schoonoord. Dat was Linda Peden, die woont in Boise in de staat Idaho. Dankzij haar gegevens weten we nu al veel meer over de nakomelingen van Rutger Schoonoord in de VS.

HET GEZIN VAN RUTGER SCHOONOORD

Rutger Schoonoord en Grietje Krieger woonden met hun gezin tot 1850 in Eemnes. Na hun huwelijk in 1837 gingen ze inwonen bij de ouders van Grietje op Meentweg 15. In 1846 kocht Rutger de boerderij "Blommenhoeve" op Meentweg 37 en ging daar wonen met zijn gezin. In 1850 verkocht hij die boerderij weer om te verhuizen naar Blaricum. Vandaar moet het gezin – hoogstwaarschijnlijk met 7 kinderen – in 1853 geëmigreerd zijn naar de VS. Hierna volgt een overzicht van het gezin van Rutger Schoonoord, die uiteindelijk vader van 18 kinderen is geworden.

Rutger Schoonoord is geboren te Eemnes op 9-3-1815 als zoon van Evert Toone Schoonoord en Geertje Peterse van 't Klooster. Hij trouwde in Eemnes op 17 mei 1837 met kleermakersdochter

Grietje Krieger, geboren te Eemnes 2 mei 1815 als dochter van Jan Krieger en Anna Hooijmans. Zij is overleden tussen 1853 en 1855. Mogelijk is ze al overleden tijdens de reis van de familie van Nederland naar de VS. Zo niet dan is ze kort na de aankomst in de VS overleden.

Uit dit huwelijk zijn tien kinderen geboren:

1. **Jan Schoonoord** (1837-1923), geboren in Eemnes; werd in de VS John Schoonoord. Hij trouwde met Elizabet Warfel afkomstig uit Zwitserland; ze hadden één dochter.
2. **Evert Schoonoord** (1839-1924), geboren in Eemnes: werd in de VS zoals gezegd Edward Schoonoord. Hij trouwde in 1860 met Mary E. Ackley. Zij verlieten de R.K. Kerk om in 1869 toe te treden tot de Zevende Dags Adventisten, een conservatieve protestantse kerk ontstaan in de 19e eeuw in de VS. Evert was schoenmaker van beroep en had een eigen winkel annex werkplaats. Hij verhuisde in zijn leven nogal eens. In 1870 woonde hij in West Unity in het uiterste westen van

10/a-164

STATE OF OHIO
BUREAU OF VITAL STATISTICS
CERTIFICATE OF DEATH

1 PLACE OF DEATH
County Cuyahoga Registration District No. 8110 File No. 16804
Township _____ Primary Registration District No. _____ Registered No. _____
or Village _____ No. _____ St. _____ Ward _____
(If death occurred in a hospital or institution, give its NAME instead of street and number)

2 FULL NAME John Schoonoord
(a) Residence. No. 7317 Sellenbaugh St. _____ Ward _____ 1-AUG-1923
(Usual place of abode) (If nonresident give city or town and State)
Length of residence in city or town where death occurred yrs. mos. ds. How long in U.S., if of foreign birth? yrs. mos. ds.

PERSONAL AND STATISTICAL PARTICULARS				MEDICAL CERTIFICATE OF DEATH	
3 SEX <u>M</u>	4 COLOR OR RACE <u>Wh</u>	5 Single, Married, Widowed or Divorced (write the word) <u>Widowed</u>		16 DATE OF DEATH (month, day and year) <u>July 31 1923</u>	
5a If married, widowed or divorced HUSBAND of (or) WIFE of _____				17 I HEREBY CERTIFY that I attended deceased from <u>July 28 1923</u> to <u>July 31 1923</u> that I last saw him alive on <u>July 30 1923</u> and that death occurred, on the date stated above, at <u>7 a.m.</u> THE CAUSE OF DEATH* was as follows:	
6 DATE OF BIRTH (month, day, and year) <u>Oct 18 - 1837</u>	7 AGE Years <u>85</u> Months <u>10</u> Days <u>22</u> If LESS than 1 day—hrs. or—min. _____	8 OCCUPATION OF DECEASED (a) Trade, profession, or particular kind of work. <u>Retired</u> (b) General nature of Industry, business, or establishment in which employed (or employer) _____ (c) Name of employer _____		18 Where was disease contracted if not at place of death? _____	
9 BIRTHPLACE (city or town) (State or country) <u>Holland</u>				19 PLACE OF BURIAL, CREMATION, OR REMOVAL <u>Calvary Cemetery Aug 2 1923</u>	
10 NAME OF FATHER <u>John Schoonoord</u>				20 UNDERTAKER License No. <u>15612</u> ADDRESS <u>C. T. Brickman 7208 Superior</u>	
11 BIRTHPLACE OF FATHER (city or town) (State or country) <u>Holland</u>					
12 MAIDEN NAME OF MOTHER <u>Don't know</u>					
13 BIRTHPLACE OF MOTHER (city or town) (State or country) _____					
14 Informant <u>Anna Dullman</u> (Address) <u>7317 Sellenbaugh</u>					
15 Filed <u>Aug 1 1923</u> Registrar <u>R. J. O'Connell</u>					

*State the DISEASE CAUSING DEATH, or in deaths from VIOLENT CAUSES, state (1) MEANS and NATURE of INJURY, and (2) whether ACCIDENTAL, SUICIDAL or HOMICIDAL. (See reverse side for additional space.)

Afbeelding van het Death Certificate van Jan Schoonoord (1837–1923).

Ohio en in 1910 woonde hij in Waldron Village nabij Arona in Illinois. Hij was toen 71 en werkte nog steeds als schoenmaker. Evert overleed uiteindelijk in 1924 in Kalamazoo, Michigan. Uit het huwelijk van Evert en Mary werden acht kinderen geboren. Van deze kinderen stamt een groot nageslacht af in de VS, onder wie Linda Peden. Zij heeft ons aan aanvullende informatie over de Amerikaanse tak van de familie kunnen helpen.

3. **Johanna Schoonoord** (1841-1898), geboren in Eemnes; werd in de VS Annie Schoonoord. Zij huwde met Henry Mills en ze hadden acht kinderen.
4. **Rutger Schoonoord** (1844-?), geboren in Eemnes. Buiten beeld en nog niet teruggevonden in de VS.





Foto van Franklin Benjamin (Frank) Schoonard (1861-1954), zoon van Evert, te midden van zijn kinderen. V.l.n.r.: Olive, Ethyl, Josephine, Claribel, Roy, vader Frank, Clarence, Myrle, Ivory en Pearle. Charlotte en Florence waren al overleden toen deze foto werd genomen ergens tussen 1950 en 1954.

5. **Geertruida Schoonoord** (1846-1847), geboren en overleden in Eemnes.
6. **Gijs Schoonoord** (1847-1848), geboren en overleden in Eemnes.
7. **Geertje Schoonoord** (1849-1852), geboren in Eemnes, overleden in Blaricum.
8. **Pieter Schoonoord** (1850-?), geboren in Eemnes. Buiten beeld en nog niet teruggevonden in de VS.
9. **Joannes Schoonoord** (1852-?) is mogelijk teruggevonden als John Schoner. Hij zou dan gehuwd zijn geweest met Wilhelmine Zweckbrunner.
10. **Geertje Schoonoord** (1853-?) is ook nog niet teruggevonden in de VS. Mogelijk is zij bij één van haar oudere broers of zusters gaan wonen, want zij wordt niet meer vermeld in het huishouden van John Schoonard en zijn tweede vrouw Anna.

Rutger Schoonoord ofwel John Schoonard

trouwde, als John Schoonoort (zoals hij zijn Marriage License ondertekende) ofwel John Schonort, zoals hij in de Return of Marriage genoemd wordt, voor de tweede keer te Cuyahoga County, Ohio, USA op 25-6-1855 met **Johanna (Anna) C. Kazubke**, geboren te Berlijn (Duitsland) in 1829 of 1830 en overleden te Cleveland, Cuyahoga Co. USA op 30-3-1895. Zij was de weduwe van Edward Fiering en had uit dat huwelijk één dochter: Sophia.

Uit het tweede huwelijk van Rutger werden nog eens acht kinderen geboren:

11. **Charles Schoonard** (1856-1889). Hij trouwde met Anna M. Schmitt afkomstig uit Duitsland. Uit hun huwelijk werd een dochter geboren. Charles kwam op gewelddadige wijze aan zijn einde. In 1888 werd hij al eens betrapt toen hij met de vrouw van ene Orr in bed lag. Op 5 oktober 1889 lokte hij, nadat hij flink gedronken had, een ruzie uit met Thomas Edward Orr. Tijdens dat gevecht werd hij door Orr meerdere malen flink gestoken met een zakmes. Hoewel hij ernstige verwondingen had opgelopen, waren deze niet dodelijk volgens de arts die hem naderhand had behandeld. Precies een maand later werd Charles dood in zijn woning aangetroffen. De lijkschouwer constateerde dat Charles was overleden aan een combinatie van verwaarlozing van zijn verwondingen en overmatig alcoholgebruik. Charles en zijn vrouw leefden toen al gescheiden van elkaar.



12. **Anna Schoonard** (1857-1932) trouwde met August Lally. Zij hadden vier kinderen.
13. **Louisa Schoonard** (1860-1861) is jong overleden.
14. **Gertrude Alexandrine Schoonard** (1860-1945) trouwde met Gustave E. Kappler, eigenaar van een fabriek. Zij bezocht in 1925 onder

Foto van Anna Kazubke (ca. 1829-1895), de tweede vrouw van John Schoonard zoals Rutger Schoonoord (1815-1898) in de VS werd genoemd. Het jongetje naast haar is onbekend.



andere Nederland toen zij haar man begeleidde op een zakenreis door Europa. Zij hadden drie kinderen.

15. Louisa Schoonard (1861-1931) trouwde met Olin T. Wilson. Zij verhuisde met haar man naar Chicago, Illinois; ze hadden vier kinderen.

16. William Schoonard (1862-1938) trouwde op latere leeftijd met Susanna R. Major. Hun huwelijk bleef kinderloos. Zij hadden een melkboerderij (dairy farm) in Limerick, Pennsylvania.

17. Frank Schoonard (1864 of 1865-1934) was wagenmaker van beroep. Hij trouwde met Lyveria Lett. Zij hadden één dochter.

18. Theresa Anna Schoonard (1866-1915) was gehuwd met John J. Keiper, een loodgieter en winkelier in loodgietersbenodigdheden in Cleveland. Zij hadden zes kinderen.

De familie Schoonard woonde aanvankelijk in en rond Cleveland, een stad in het noorden van Ohio, aan het Erie Meer. De familie verspreidde zich in de loop van de tijd over het noord-westen van Ohio en het aangrenzende zuiden van Michigan, met name in en rond Battle Creek. Later verhuisden leden van de familie ook naar Pennsylvania, California en Florida.

Met dank aan Linda Peden, Boise, Idaho, USA, voor de aanvullende informatie.



Fotowedstrijd 40 jaar HKE [2]

HENK VAN HEES

De Jubileumcommissie van de Historische Kring Eemnes heeft vorig jaar een fotowedstrijd uitgeschreven i.v.m. het 40-jarig bestaan van de vereniging. Er zijn 130 foto's ingezonden, verdeeld over de categorieën "Omgeving", "Leven in Eemnes" en "Mijn beste foto". Een jury bestaande uit Jaap Groeneveld, Ruud Ham en Bart Nouwens heeft de prijswinnaars uitgekozen. Bij elke categorie werden een 1^e, 2^e en 3^e prijs toegekend. Deze prijzen zijn uitgereikt op 28 september 2019. Bij het afsluiten van de fototentoonstelling in de Oudheidkamer in maart van dit jaar zou de Publieksprijs bekend gemaakt worden. I.v.m. de coronacrisis kon dit helaas niet doorgaan. Omdat het bestuur van de HKE er een feestelijk moment van wil maken, heeft de bekendmaking van de winnaar van de Publieksprijs nog steeds niet plaatsgevonden.

In de komende edities van ons kwartaalblad gaan we verder met de presentatie van ingezonden foto's. Deze keer komen de prijswinnaars van de categorieën "Omgeving" en "Mijn beste foto" aan bod.

Wie wil interviews verzorgen voor de HKE?

In het begin van dit jaar is Jan Delfgou overleden. Jarenlang maakte hij interviews voor het kwartaalblad van de Historische Kring Eemnes. We zijn nu op zoek naar een plaatsvervanger voor Jan. Vind je het leuk om:

- met mensen te praten over hun leven en over Eemnes
- een verslag van die gesprekken te schrijven voor het kwartaalblad
- en om dat één keer per jaar te doen in goed overleg met de andere leden van de interviewgroep?

Neem dan contact op met de voorzitter van de Interviewgroep:

Henk van Hees

tel. 035 – 5389849; e-mail: info@kleinwee.demon.nl



Onderdeel “Omgeving”



1^e PRIJS: QUIRIEN OOSTERBROEK

Gemaakt aan het begin van de Anna Louwenweg om 6.30 uur in de ochtend in november 2018.

MOTIVATIE VAN DE JURY:

Er past hier eigenlijk maar één opmerking: chapeau! Technisch volmaakt. Een prachtige en enigszins mysterieuze foto. Het lijkt alsof je zelf op weg bent op een vroege ochtend en de zonsopgang meemaakt. Zeer sterke, artistieke beeldcompositie met fraaie kleuren. Ondanks de overwegend donkere kleuren toch zeer kleurrijk. Tot slot: De juryleden willen deze foto wel in hun huiskamer hebben hangen.



Onderdeel “Omgeving”



2^e PRIJS: QUIRIEN OOSTERBROEK

Gemaakt aan het begin van de Meentweg op een ochtend in februari 2019.

MOTIVATIE VAN DE JURY:

Zeer goed gedaan; compliment! Deze foto roept dingen op. De door de opkomende zon enigszins paars verlichte schapen kijken je in nevelen gehuld, nieuwsgierig en afwachting aan. Fraai sfeerbeeld met een artistieke beeldcompositie en prachtige kleuren.



Onderdeel “Omgeving”



3^e PRIJS: MALOU WAYPER (17 JAAR)

Zonsopkomst. Gemaakt op 27 februari 2019 rond 7.30 uur vanuit mijn slaapkamer-
raam aan de wegkant van de Wakkerendijk. Ik was net wakker en zag dat de zon net
was opgekomen en heel mooi scheen op de mist, die laag hing in de polder. Dus
pakte ik mijn camera en zoomde ik ver in totdat ik goed zag hoe mooi het was.

Door de mist kreeg de polder een heel mooi effect; de grond verdwijnt onder de
mist maar de hekken en planten komen er net bovenuit. Op de achtergrond zijn klei-
ne huisjes te zien, en het hele plaatje, met de fietser erin maakt het gewoon een
mooie foto van een ochtend in Eemnes! Dus dat moment wilde ik graag vastleggen
op deze frisse maar zonnige morgen.

MOTIVATIE VAN DE JURY:

De foto is zeer fraai, technisch goed uitgevoerd, in een zeer sterke en artistieke
beeldcompositie. Heeft de fotograaf met een filter gewerkt? De eenzame fietser in
deze compositie doet je wat. Je vraagt je af waar de fietser midden in de foto naar
toe gaat. Door de mistflarden lijkt hij enigszins te zweven over het landschap.



Onderdeel “Mijn mooiste foto”



1^e PRIJS: EVERT VAN ANDEL

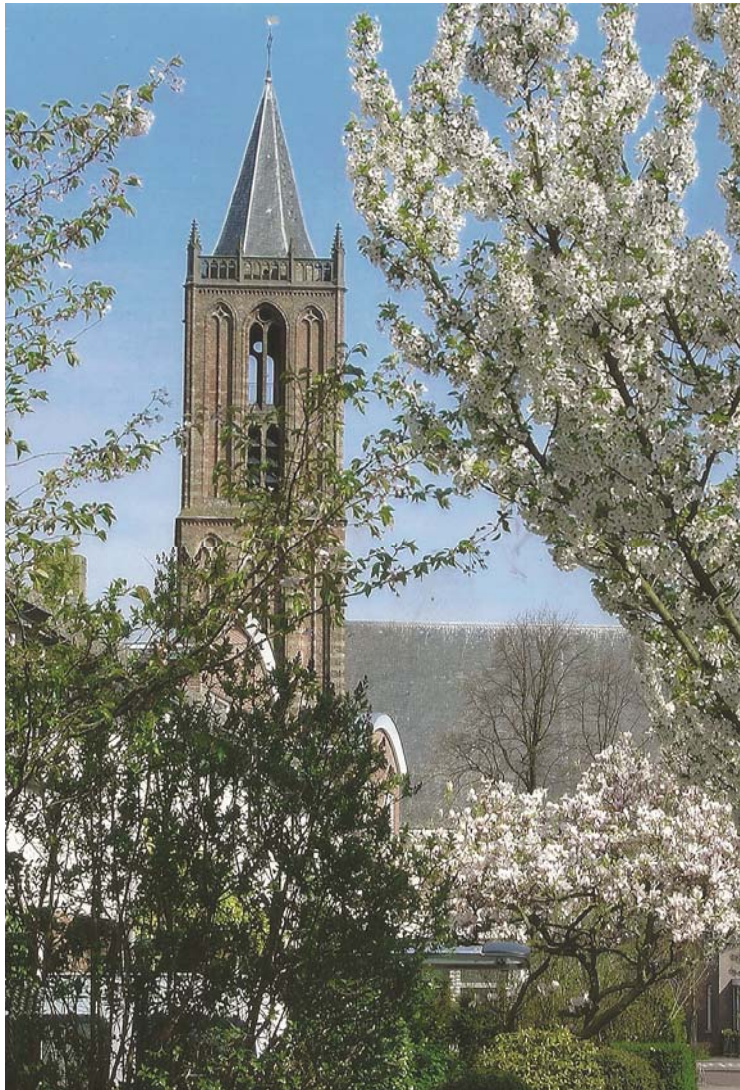
Futennest in overhangende boomtakken in de Vaart bij de tweede vissteiger.

MOTIVATIE VAN DE JURY:

Een mooi doorkijkje naar twee futen in een zeer fraaie en artistieke compositie. Het
futenpaar, gefotografeerd door de takken van de boom, is goed gekozen door de fo-
tograaf. Het is tevens een suggestieve foto, die de kijker uitdaagt de vraag te beant-
woorden: 'Hoe zit dat nu met dat nest? Zit het wel of niet op het waterniveau of
hangt het in de boom?'



Onderdeel “Mijn mooiste foto”



2^e PRIJS:
SIEN VAN HAMERSVELD-VAN HAMERSVELD

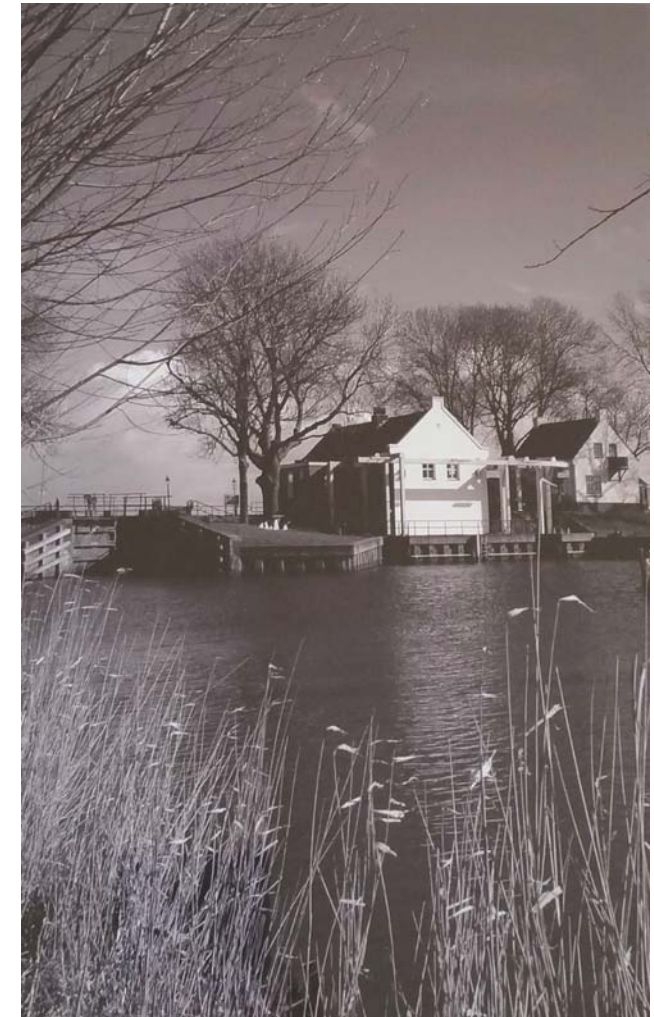
Kerktoeren vanaf de Jhr. C. Roëll-iaan.

MOTIVATIE VAN DE JURY:

Een mooie sfeerfoto van de in bloei staande bomen met daarachter de kerktoeren van de hervormde kerk. De strakblauwe lucht accentueert de bloesem en de toeren.



Onderdeel “Mijn mooiste foto”



3^e PRIJS:
DESIRÉE VAN OOSTRUM

Sluisje Eemnes.

MOTIVATIE VAN DE JURY:

Een mooie tijdloze zwart/wit sfeerfoto van het sluisje, het gemaal en de machinistenwoning. De witte gevel trekt de aandacht en weerspiegelt in het water. Ondanks dat de zon het landschap verlicht, ziet de lucht er enigszins dreigend uit. Het riet en de boomtakken op de voorgrond zorgen voor een omlijsting. De fotograaf heeft met haar creatie een “kalenderplaatje” gerealiseerd. Goed gedaan!





**EEN GREEP UIT DE OVERIGE
INZENDINGEN.**

Links boven

Het pand Kerkstraat 7 met het uithangbord. Hierop het wapen van Eemnes met de drie bisschoppen. Foto: Arnold Raven.

Links onder

Zondagsrust. In het voorjaar van 2018 kwam ik deze bekende Eemnesser (Willem Hoogeboom) tegen, toen hij op zijn gemakje over de Meentweg liep. Foto: Johan Elders.

Rechtsboven

De Armenakker in Eemnes-Binnen. Foto: Willy Oosterbroek-Zoeten.

Rechts onder

Boerderij Frans van Valkengoed, Wakkerendijk 134. Foto Willy Oosterbroek-Zoeten.



Eemnesser namenboek nagenoeg gereed!

Alle namen van onze erven, terreinen, watergangen, straten en huizen historisch beschreven.

JAN DE BRUIJN, SECRETARIS HKE

Bij gelegenheid van het 40-jarig bestaan van de Historische Kring Eemnes in 2019 is het idee ontstaan om onderzoek te doen naar alle in Eemnes bekende, maar inmiddels ook (bijna) vergeten benamingen van stukken grond, landerijen, wateren, straten, paden en huizen.

Vier actieve leden t.w. Jaap Groeneveld, Henk van Hees, Wiebe van Ijken en Dick Scherpenzeel hebben zich hiermee, ieder vanuit de eigen interesse voor een bepaald deelonderwerp, de afgelopen twee jaar intensief bezig gehouden en hun be-



vingingen vastgelegd. Deze bijdragen zijn gebundeld en in dit boek samengebracht.

Het onderzoek leverde veel informatie op, soms heel oude en vergeten informatie, maar ook van recenter datum. Bij dit onderzoek bleek ook dat veel benamingen in de loop van de jaren zijn veranderd.

In dit boek vinden we veel soorten namen, zoals:

- Natuurlijk onze gemeentenaam en namen van polders en buurten. Er wordt uitgelegd dat in een charter van 1269 de oudste vermelding van Eemnes staat als themenesse.
- De ervennamen ofwel de stroken land waaruit Eemnes bestaat en die vanaf de Gooiergracht in het westen tot de Zomerdijk in het oosten lopen. De oudste ervennamen dateren soms al van de 15^e eeuw! Ook stukken grond als kampen en bosjes hebben soms een naam, die aan bod komt.
- Van de wateren is de Eem erg oud en bekend als Hemus, maar ook weteringen en sloten hebben namen; die wisselden in de loop van de tijd en er werden nogal eens vergissingen mee gemaakt, zelfs tot in 2020 toe. Door een goede samenwerking met het Kadaster en de Waterschappen behoren die nu hopelijk tot het verleden. Dit boek en het voorwerk spelen (speelden) daarbij een rol.
- De dijken en de kaden waren niet alleen waterkeringen, maar met de paden en 'stegen' waren zij ook belangrijk voor het verkeer. Ook die hebben en hadden namen.
- De wegen in de uitbreidingen langs met name de Laarderweg zijn vooral van de laatste eeuw. Afzonderlijk worden oude en nieuwere straatnamen beschreven.
- Er zijn in totaal 262 Eemnesser adressen gevonden, waar één of meerdere namen aan verbonden zijn. Dit betreft namen van woonhuizen, boerderijen en andere gebouwen. In veel gevallen is met hulp van de bewoners ook achterhaald waarom die naam aan het pand gegeven is!

Het boek gaat 240 pagina's tellen en is populair wetenschappelijk geschreven. Het is voorzien van veel afbeeldingen van Eemnesser locaties en gebouwen en van oude kaartbeelden. Het leest daardoor prettig. Voor de één biedt het de gelegenheid om terug te kijken in de boeiende geschiedenis van Eemnes, de ander vindt er de verhalen achter de namen.

Op dit moment wordt het laatste werk aan het boek verricht en we verwachten dat het aan het einde van dit jaar kan worden gepresenteerd. Hiervan volgt vanzelfsprekend nog nader bericht op o.m. onze website en in de Rotonde.

Het boek kost slechts € 12,50 ; het is een soort jubileumgeschenk van de HKE aan de Eemnesser gemeenschap. Het zal in ieder geval te koop zijn in de Oudheidkamer van de HKE aan de Raadhuislaan 2a, waar het na de presentatie kan worden afgehaald tijdens de vaste openstelling op zaterdagen van 14.00 – 16.00 uur.



Een duit in een zakje

HARRY VAN DER VOORT

Bij het ordenen van de verzameling van de Werkgroep Genealogie kwam ook een zakje te voorschijn met een koperen muntje erin. Volgens het bijgevoegde kaartje was het muntje gevonden rond 1980 bij werkzaamheden aan de boerderij op Wakkerendijk 200. Het muntje werd gevonden in de grond vlakbij de onderdorpel van de voordeur. Het was gedeeltelijk geïdentificeerd als een Zeeuwse koperen munt.

De munt is een duit uit Zeeland van het type geslagen tussen 1766 en 1792. Het jaartal op de munt zelf is niet meer leesbaar.

Op de voorzijde van de duit is het volgende waar te nemen: binnen een rococo-omlijsting staat bovenaan het muntmeesterteken tussen twee sterren. Daaronder volgt een tekst op twee regels: ZELAN DIA ; daaronder staat het jaartal.

Op de keerzijde van de munt is het volgende waar te nemen: het wapen van Zeeland op een rococoschild voorzien van een kroon met daaromheen het omschrift: LUCTOR ET EMERGO.

Een duit was in de 18e eeuw het muntstuk met de kleinste waarde. De munt had een waarde van twee penningen en er gingen 8 duiten in een stuiver. Het muntstelsel in de 18e eeuw was niet decimaal zoals nu. Een gulden in de 18e eeuw was gelijk aan 20 stuivers en elke stuiver was gelijk aan 16 penningen. Wie nu een kleine berekening maakt, komt er achter dat er 160 duiten in een gulden gingen.

De notitie van geldbedragen in 18e-eeuwse documenten werd gegeven in drie getallen. Bijvoorbeeld een bedrag van 3 gulden, 7 stuivers en 6 penningen werd genoteerd als f 3=7=6. Aangezien de duit met een waarde van twee penningen de

kleinste munt was, werd het bedrag dat betaald moest worden afgerond op een even aantal penningen. Net als nu met het afronden op een stuiver (5 Eurocent), ja, want ondanks alle veranderingen blijken er ook nu nog 20 stuivers in een Euro te gaan. Bij de herziening van ons muntstelsel in 1813 werd de gulden opgedeeld in 100 centen en verdween dus de duit. De naam bleef nog verbonden aan de munt van 2 ½ cent, die in de volksmond een vierduitstuk werd genoemd. Het vierduitstuk werd geslagen tot en met 1942 en na de oorlog uit de omloop genomen. In spreekwoorden komt de duit nog steeds voor. Een duit in het zakje doen betekent ook een bijdrage leveren. Een duitendief is een gierig of hebzuchtig persoon.

Waarom lag een Zeeuws muntje in Eemnes in de grond? De duit werd in elke provincie van de Republiek geslagen, maar de provincie Utrecht bepaalde in 1702, en herhaalde in 1711, dat duiten, geslagen buiten de provincie in Utrecht, maar de halve waarde hadden. Deze Zeeuwse duit was dus maar één penning waard. Erg weinig dus.

In het verleden werden bij de bouw van een huis, boerderij of ander gebouw waarin ook gewoond kon worden, één of meerdere muntjes in een lederen zakje of aardewerkpotje gedaan en begraven of in gemetseld onder de dorpel van de voordeur. Dit geld was een schenking aan goede geesten om het huis te verdedigen tegen kwade geesten of juist een afkoopsom aan kwade geesten om het huis met rust te laten. Bij werkzaamheden aan het huis zal de duit in de grond voor het huis terecht zijn gekomen, waar de munt uiteindelijk werd gevonden.

Het muntje is waarschijnlijk al vroeg, mogelijk al kort na de vondst, aan de Historische Kring Eemnes ten geschenke gegeven; lang voordat de Oudheidkamer van Eemnes bestond. Het is nu eindelijk aan de vergetelheid ontrukkt en krijgt de belangstelling die het verdient.



Foto's van de Zeeuwse duit, die gevonden is bij de woning Wakkerendijk 200. Op de rechterfoto is nog net wat te zien, onder meer enkele letters van het omschrift.



Foto's van een voorbeeld van een gave Zeeuwse duit uit dezelfde periode (1766-1792).



ADVERTEERDERS:

Autocentrum Eemnes
BP Koot
Eemoptiek
Eric Hoofd schildersbedrijf
De Kaasschuur
Grandcafé Eemland
Groentespecialzaak

Lekker Gezond

Hoveniersbedrijf Ben Makker
KringloopCentrum Eemnes
Notariskantoor Eemnes
Van der Waaij,
Makelaars en Rentmeesters
Welkoop, Groen & Doen



Vrienden van de Oudheidkamer

SPONSORS:



Inleveren kopij

Kopij voor het volgende kwartaalboekje ontvangen wij graag voor
15 november 2020
e-mail naar: info@kleinwee.demon.nl

Bij het aanleveren van te veel kopij zullen de artikelen op volgorde van aanlevering geselecteerd worden voor publicatie. Artikelen die aansluiten bij de actualiteit krijgen voorrang.

Auteurs die in dit tijdschrift publiceren geven daarmee onvoorwaardelijk toestemming tot het in digitale vorm opnemen in openbare databases.



Zuidersingel 4
3755 AZ Eemnes
035 538 08 08

Openingstijden:
Ma: 11.00-17.00 uur
Di-Za: 10.00-17.00 uur

Gratis ophaaldienst 0800 574 64 54

KringloopCentrum Eemnes
WWW.KCEEMNES.NL

NOTARISKANTOOR EEMNES

MW. MR. W.A. VAN DER SLUIS - BONT, NOTARIS
MR. E.H. SCHADE, NOTARIS

ORIËNTEREND GESPREK (30 MINUTEN) GRATIS

LAARDERWEG 19 - 3755 AK EEMNES
TELEFOON (035) 533 67 04 - INFO@NOTARISKANTOOREEMNES.NL
WWW.NOTARISKANTOOREEMNES.NL

HOVENIERSBEDRIJF

BM

BEN MAKKER

ROERDOMP 18
3755 GH EEMNES
T: 035-5311332
M: 06-51447934
E: BENMAKKER@PLANET.NL
W: BENMAKKER.NL

UW MAKKER IN DE TUIN
TUINONTWERP AANLEG
ONDERHOUD SIERBESTRATING

EEMLAND
Grandcafé & evenementen
LAARDERWEG 74 EEMNES

Grandcafé Eemland biedt talloze mogelijkheden voor het organiseren van uw bijeenkomsten of evenementen. Onze zalen bieden ruimte voor groepen van 10 tot 300 gasten. Ons team staat klaar voor al uw wensen en een goede verzorging van uw gasten.

Tel. 035-5315864 - info@grandcafe-eemland.nl - www.grandcafe-eemland.nl